

Het Koloniaal Weekblad

ORGAAN DER VEREENIGING „OOST EN WEST”

ADRES VOOR REDACTIE EN ABONNEMENTEN:
Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag
Telefoon 14519, Postgiro 14574

Opgericht 21 Maart 1900
door Kolonel
G. E. V. L. VAN ZUYLEN

ADRES VOOR ADVERTENTIËN:
N.V. Drukkerij Ten Hagen, Nobelstraat 20, Den Haag
Telefoon 11987 en 11988, Postgiro 17280

HOOFDVERTEGENWOORDIGER IN NED.-INDIË:
Mr. K. FAUSER, Tandjong Balei, Sumatra's Oostk.

„Het Koloniaal belang is
een algemeen
Nederlandsch belang”

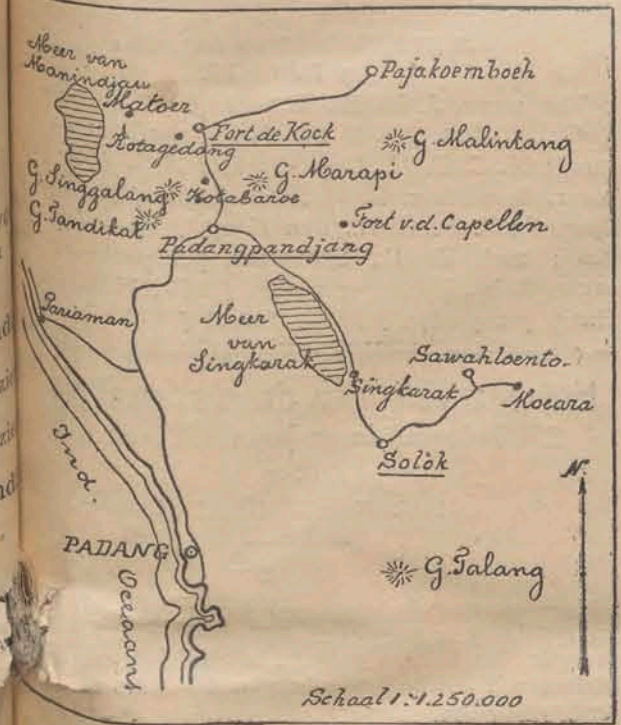
BIJ CORRESPONDENTIE DEN NAAM VAN HET BLAD
TE VERMELDEN

DIT BLAD LIGT TER RAADPLEGING EN LEZING OP DE LEESTAFELS DER OOST- EN WEST-INDISCHE MAILBOOTEN EN DER VOORNAAMSTE SOCIETEITEN, HOTELS, CAFE'S EN LEESINRICHTINGEN, ZOOWEL HIER TE LANDE ALS IN OOST- EN WEST-INDIË

INHOUD: De aardbeving op Sumatra. -- Ramp-Sumatra. Oproep om steun (gevolgd door opgaaf van reeds ingekomen gelden). -- Het sterven der desa's gaat voort. 2500 dooden in de jaren 1923 en 1924, door E. L. K. Schmülling (slot). -- Nogeens „West-Ind. Bezoldigingen”, door C. K. Kesler. -- Van Week tot Week. -- Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlijt. -- Persoverzicht uit de Ind. Bladen: I. Uit de Eur. Pers. II. Uit de Int. Pers. III. Uit de Chin. Pers. -- Oost- en West-Ind. Literatuur-Overzicht. -- Suriname. -- Curaçao. -- Uit den Verren Vreemde. -- Berichten der Afdelingen: Apeldoorn. -- Mededeelingen: I. Van het Dag. Bestuur, II. Van de Redactie, III. Van het Inform.-Bureau.

De aardbeving op Sumatra.

In de afgelopen week werd onze aarde door een nieuwe geweldige natuurramp, een aardbeving, beïnvloed. Ditmaal heeft het noodlot Sumatra getroffen en wel een der meest gecultiveerde en dichtst beboste gedeelten van de Residentie Sumatra's Oostkust, namelijk in hoofdzaak de streek tusschen Padang, Sawahloento en Fort de Kock. Hierover geven wij, aan de hand der tot nog toe tot ons gekomen berichten, een kort overzicht van de ramp en tevens een schetskaartje van het geteisterde gebied. De plaatsen welke het meest geleden hebben, zijn onderstreept.

De aardbevingen welke de catastrofe veroorzaakten, vielen voor tusschen 28 en 30 Juni en brachten ontzaggelijke verwoestingen in steden en dorpen, aan wegen en spoorwegen, terwijl bovendien zeer vele menschenlevens verloren gingen. Het ergste lot heeft de afdelingshoofdplaats, tevens belangrijk spoorwegknooppunt en levendig handelscentrum Padangpandjang getroffen, dat geheel als geheel verwoest werd. Daar zijn alle overheidsgebouwen, w. o. de meeste Gouvernementsgebouwen geheel of gedeeltelijk ingestort en de meeste houten gebouwen uit hun verband gekomen en onbewoonbaar geworden. Het aantal door de aardbeving gevallen woningen enz. gedoodde personen draagt tusschen 100 en 200, doch is nog niet met zekerheid bekend, omdat nog zooveel lijken onder puinhoopen bedolven lagen. Het groote getal doo-

HAAGSCHE ASSURANTIE COMP.
VOOR BRAND ENZ. VAN 1805
HOOFDKANTOOR:
BEZUIDENHOUT 1 — DEN HAAG
BRAND ■ BEDRIJF ■ INBRAAK

Instituut R. KUYPER
Amsterdam R. Vinkeleskade 61
Gecomb. mondel. en schriftelijke opleiding.
M.O. Staathuishoudkunde.
M.O. Staatsinrichting, alle acten Boekhouden (ook Staatspraktijkdiploma) Gemeente-administratie. Ook studiegelegenheid voor hen die geen examen wenschen te doen. Prospectus met examenresultaten, aanbevelingen en opgave van hoofdleiders en leeraren voor ieder vak, alsmede profieles op aanvraag kosteloos.
Mondelinge club- en privaattlessen in alle hoofdplaatsen.

den is te wijten aan het feit, dat het juist groote pasardag was te Padangpandjang, waardoor vele menschen van buiten aldaar verzameld waren. Onder de dooden is de mil. ass. apotheker Smith, voor zoover bekend de eenige Europeaan, die bij de ramp het leven verloor.

Te Fort de Kock (hoofdplaats der afd. Agam) en in de omgeving daarvan werd schade toegebracht aan steenen gebouwen, waarvan eenige instortten. In de afd. Agam vallen 34 dooden en verscheidene gewonden te betreuren. Te Fort van der Capellen werden verschillende beschadigingen aan gebouwen veroorzaakt; de gevangenis is ingestort. Voor zoover bekend, zijn in deze streek enkele dooden. Te Solok (hoofdplaats der afd. Solok) zijn de meeste steenen winkels verwoest, terwijl van de meeste Gouvernementsgebouwen de muren gescheurd zijn. In het Soloksche waren 33 dooden. Uit Sawahloento worden slechts enkele ernstige beschadigingen gemeld; de mijnen hebben zoo goed als niets geleden. Ook te Padang zijn enkele gebouwen beschadigd.

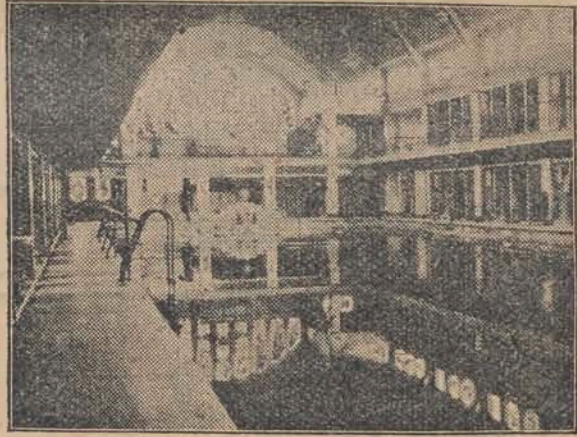
Aan spoorwegen, bruggen en wegen zijn eveneens groote verwoestingen aangericht, vooral tusschen Padangpandjang en Fort de Kock en in de Anei-kloof. Het verkeer is aldaar geheel gestremd. De totale materiele schade door de aardbeving veroorzaakt, is nog niet te schatten, doch volgens officieele berichten zal deze minstens een paar millioen beloozen. Van den omvang der verwoestingen in andere, kleinere plaatsen en op het platteland weten wij nog zoo goed als niets.

Over de oorzaak van de ramp zijn nog geene gegevens beschikbaar; eerst werd aan vulkanische werking gedacht, o.a. van den G. Talang, doch later is als meer waarschijnlijk aangenomen, dat de bevingen van tectonischen aard waren, d.w.z. ontstaan door verstoring van de oorspronkelijke ligging der aardgesteenten, als gevolg van een breukzone in het Barisangebergte.

Nadat het bovenstaande was geschreven zijn nadere ontstellende berichten tot ons gekomen. Te Fort de Kock en te Solok werd den 6en Juli een zware aardchok gevoeld, welke opnieuw verwoestingen heeft aangericht en helaas ook zóoveel menschenlevens heeft gekost, dat het aantal dooden nu reeds de vierhonderd heeft overschreden. Begrijpelijkerwijs heerscht in de getroffen streken eene algemeene paniekstemming onder de bevolking. Vóór deze laatste catastrofe werd de materiele schade al op 11 millioen gulden geschat, welk be-

GEVESTIGD
FOTOGRAFISCH ATELIER
H. THEOBALD
voorheen firma CHARLS en VAN ES & Co.
BATAVIA-SOERABAIJA.
LAAN VAN MEERDERVOORT 189A.
TELEPHOON 33770.
'S-GRAVENHAGE.

Bad- en Zweminrichting „DE REGENTES”
Telefoon 32739 Postrekening 69868
Weimarstraat 63, Den Haag.
In de onmiddellijke nabijheid van de Electricche tramlijnen 3, 5 en 12.

Moderne inrichting, voldoende aan de hoogste eischen van hygiëne en comfort voor de bezoekers.
ZWEMBADEN - KUIPBADEN - DOUCHEBADEN
Zwemabonnementen en Couponboekjes voor 50 Kuip- of Douchebaden op voordeelige voorwaarden.
Op verlangen Zout-, Zee-, en Dennenloofbaden.

Accountantskantoor VAN LINGE
Wilhelminastraat 80 - DEN HAAG - Tel. 70922
Vertegenwoordiging in Ned.-Indië: 5187
ADMINISTRATIEKANTOOR „UNIE”,
WINCKEL, DE LANGE & CO., Malang (Java)
BELASTINGZAKEN, ACCOUNTANCY en
Administratiën in Nederland en Ned.-Indië
E. D. VAN LINGE Rzn., Accountant, Den Haag
E. W. A. SNOEK, Oud-Insp. der Dir. Bel., "
J. O. KOLKMEIJER.
Oud-Insp. van Financiën in Ned.-Indië.
W. J. L. DE LANGE, Accountant, Malang (Java)

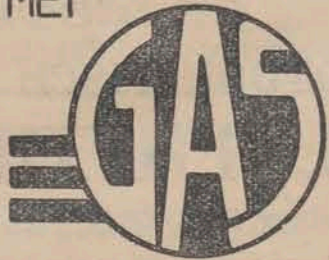
RADIO ONTVANG-INSTALLATIES

worden tegenwoordig in een zoo groote verscheidenheid en soorten aangeboden en gemaakt, dat het een leek vrijwel onmogelijk is te besluiten, welk toestel men zal kiezen. De door ons gefabriceerde toestellen voldoen aan zeer hoge eischen en wij geven een **onbepaalde garantie** op elk toestel wat constructiefouten betreft. Mocht U een toestel wenschen aan te schaffen laat U ons dit dan even weten, en wij zullen U **vrijblijvend** zonder eenige verplichting offerte maken alsmede demonstreeren.

FABRIEK EN LABORATORIUM VOOR RADIO TECHNISCH ONDERZOEK

Alexanderlaan 25 5301
Hilversum - Tel. Int. 1630
Directie: BONTEKOE IRVING

BREEKT MET DEN OUDEN SLEUR
VERWARMT MET

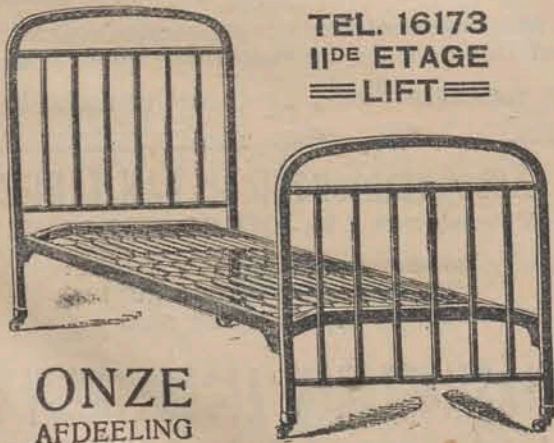

LW INTERIEUR

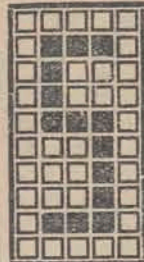
BRUNO TIDEMAN
BEËEDIGD MAKELAAR TAXATEUR EN
ASSURADEUR

KANAALSTR. 15 - APELDOORN

BEDDENMAGAZIJN
A. SCHRÖDER & CO
GROENMARKT 25, 26, 28
'S-GRAVENHAGE

ONZE
AFDEELING
**IJZEREN EN KOPEREN
LEDIKANTEN**
IS VOORZIEN VAN DE
LAATSTE NIEUWE MODELLEN
PRIMA AFWERKING

Dagelijks 10 tot 12 en 2 tot 4 uur inschrijving voor de **HANDELS-DAGSCHOOL** en de clubs ter **PRIVE SECRETARESSE** opleiding tot

Prospectus kosteloos, ook voor Steno, Typen, Talen, Boekhouden
Plaatsingbureau voor Leerlingen

SCHOEVEERS Stadhoudersplein 3, DEN HAAG
Telefoon 52594

drag thans natuurlijk weer veel hooger is geworden.

De hieronder volgende, van het Oranje Kruis uitgaande oproep om financieelen steun voor de zoo zwaar getroffen bewoners der Padangsche Bovenlanden, zal ongetwijfeld weerklank vinden bij tal van leden onzer vereeniging.

Ramp-Sumatra.

Oproep om steun.

Ons Indië is getroffen door een ontzettende ramp. Daar, waar nog kort geleden een warme belangstelling en milde offervaardigheid getoond werd voor de slachtoffers der rampen, die Nederland teisterden, is men nu onder den diepen indruk van wat in en om Padang gebeurde.

De wonderbaarlijke natuurkrachten schonken Indië zijn onvergelykelijke vruchtbaarheid en schoonheid. Maar deze zelfde geweldige natuurkrachten brengen van tijd tot tijd door een plotselinge uitbarsting verderf en ongeluk, waar nog kort te voren bloeiende schoonheid en geluk heerschten. Grootte gedeelten van stad en land zijn door aardbevingen ingezakt, gebouwen en huizen ingestort, vele, wellicht reeds honderden menschenlevens vernietigd, vele kinderen beroofd van den steun van vader en moeder.

De ondervinding bij vroegere soortgelijke rampen heeft geleerd, dat hier omvangrijke maar vooral snelle hulp noodig is.

Het Smeroefonds, de stichting in Batavia, met welke wij steeds samenwerkten, is in 1910 opgericht met het bepaalde doel om bij natuurrampen onmiddellijk eerste hulp te verleenen. Uit den aard der zaak evenwel stellen de middelen van dit Fonds slechts tot eerste hulp in staat. Voor eenige jaren reeds heeft onze organisatie met het Smeroefonds een overeenkomst getroffen, dat wij ieder op eigen terrein bij een ramp in het andere land gelden zullen inzamelen, doch dat wij eerst in actie zullen treden, wanneer de wenschelijkheid daarvan is medegedeeld door de andere organisatie.

Dit heeft thans plaats gevonden; wij hebben een telegram ontvangen, waarin onze medewerking wordt ingeroepen, onder mededeeling dat de schade eenige millioenen groot zal zijn.

Deze mededeeling van genoemde stichting, welke ons voor nog slechts korten tijd 300.000 gulden overmaakte voor de slachtoffers van den watersnood, geeft ons nu vrijheid om in Nederland tot steun op te wekken. De ramp is te zwaar, de schade te groot dan dat Indië alleen bij machte zou zijn, om de noodige gelden bijeen te brengen.

De hechte banden, die Indië met het moederland verbinden en die telkens tot uiting komen, indien een van beide de hulp van den ander behoeft, laten ons vol vertrouwen een beroep doen op de offervaardigheid van onze landgenooten.

Moge Nederland wederom toonen, dat het medegevoelt met onze landgenooten ginds en met de inlandsche bewoners, wier belangen aan onze goede zorgen zijn toevertrouwd.

Giftten, groot en klein, waarvan nauwkeurig verantwoording zal worden gedaan, worden, met vermelding van „Voor de Padang-ramp” gaarne ingewacht aan het adres van den Kon. Nation. Bond

J. E. VAN VEEN 's-GRAVENHAGE, Tel. 52981
Van Hoornbeekstraat No. 63

Eerste klas Schoenmakerij
... en Reparatie-inrichting ...

Extra bewerking voor ABNORMALE EN GEVOELIGE VOETEN.

„Het Oranje Kruis”, rekening houdende bij de landsche Bank voor Zuid-Amerika, Heerengracht 438, Amsterdam, of aan dat van den Secretaris Postgironummer 106900.

Het aanbod van verschillende dagbladen om den voor de commissie in ontvangst te nemen wordt dankbaar aanvaard.

Voor het Bestuur van den Koninkl. Nationalen Bond voor Reddingwezen Eerste Hulp bij ongelukken „Het Oranje Kruis”:

Dr. N. M. JOSEPHUSS JITTA
Voors.

Dr. C. J. MIJNLIEFF,
Keizersgracht 134, Amsterdam
Secretar.

W. A. DEN TEX BONDT,
Directeur van de Holland
Bank voor Zuid-Amerika
Penningmeest.

Mr. G. VISSERING,
President van de Nederl.
sche Bank, Lid.

In aansluiting bij het bovenstaande verklaringshoofdbestuur van „Oost en West” zich gaarne tot het in ontvangsnemen van gelden ten bate der slachtoffers. Zendingen per postwissel of per post (No. 14574) aan het Secretariaat, Heulstraat 17, Haag.

De, naar gehoopt wordt, ruim vloeiende bijdragen zullen in het Kol. Weekblad worden verantwoordt, daarna overgemaakt aan den Penningmeester van het Oranje-Kruis.

Ook het Roode Kruis (hoofdbestuur Prinsengracht 27, Den Haag), is genegen voor de zelfde doel gelden in ontvangst te nemen (nummer 22120).

REEDS INGEKOMEN GELDEN:

t/m 7 Juli '26.
Van mevr. J. M. H., den Haag, f 1.— (afg. gen.); J. C. t. N. d. B., Den Haag, f 10.— (giro); M. C. F. If., Oosterbeek, f 10.— (per mevr. de wed. v. B.—L., Den Haag, f 25.— (afg. dragen); J. P. C. H., den Haag, f 10.— (afg. gen.); mej. de C., Schiedam, per postw. f 2.50; mevr. G. H., Delft, per postw. f 2.50; M. B. F., Haag, per postw. f 10.—. Totaal f 69.50.

Het sterven der desa's gaat voort
2500 dooden in de jaren 1923 en 1924

door
E. L. K. SCHMÜLLING.

(Slot).

Maar weer op de hoofdzaak terug komende: voorspelling is zoowel in tijdsduur, n.l. 2 à 3 vroeger dan 1928, alsook in uiteindelijk aantallen, n.l. 3000 in plaats van 4000 als men onderschreden.

Wat de Gouvernementslanden betreft, voor de jaren 1923 en 1924 eene minimale derving van 700 en hoogstens van 1000 desa's jaar aan. Maar de feiten leeren, dat dit aantal 2500 en dus veel grooter is, zoodat in den aanvang van het jaar der uitvoering van de Bestuursher-

Firma W. H. DE RUITER

Wijnhandel - Gevestigd Anno 1893
1e Obrechtstraat 76 - DEN HAAG - Telcf. 326

Bekend en vertrouwd adres voor
GOEDE BELEGEN WIJNEN
PRIMA LIKEUREN EN GEDISTILLEERDE
BIEREN EN BRONWATEREN

ANNO 1674
MAATSCHAPPY TOT EXPLOITATIE
 VAN DE
STOOMWASSCHERY
 % **BYVOET & ZON**
BLOEMENDAAL
 TEL. 22016. TEL. 22016.

5092

ing, n.l. 1925, het geheele aantal minder dan 10.000 bedraagt of minder dan 2/3 van de 30.500 in 1897.

Nu is het wel mogelijk en niet zoo moeilijk om te spellen aan te geven, hoe het verder gaan zal. Een zielental voor deze Landen van 35 miljoen in inheemsche bevolking voor eind 1924, is dus doorsnee-zielental per desa 1750 en komt het voor, dat men wel kan ophouden met de verandering van desa's als 2000 als gemiddelde zal bereikt, dus bij niet toenemend volkstal zou betekenen ± 17.500 en als men 36 miljoen neemt, dan ± 18.900 desa's als uiteindelijke mens. Wordt er voortgegaan als in de jaren 1921 en 1924, waarin dit aantal met bij elkaar ± 3000 750 per jaar is teruggegaan, dan zou men reeds begin 1927 dat eindtotaal van ± 18.000 bereikt (over de stadskampongs zie lager). Maar hoe het blijkt, dat met inbegrip van de 1700 desa's der Particuliere Landerijen tot vóór 1915 het geheele aantal eenheden bedroeg op einde van:

1897 : 51600	1915 : 45800
1924 : 24850	1925 : 22800
in de Gouvernanden : 19500	19000 (hoogstens)
in de Vorstenlanden : 4500	3000 (hoogstens)
of de Partic. Landerijen : 850	850 (hoogstens)

Men ziet dus in de 10 jaren vanaf 1915 'n teruggang met 23.000 of ruim 50 %, dus eene vrij radicale opruiming als vrucht en uitkomst van een zeer belangrijke, stillen, administratieve arbeid, die verder buiten bespreking moet blijven. Die belangrijke vermindering in het getal der dorpschouwen zal ongeveer haar einde bereikt hebben op een tijdstip, vrijwel samenvallende met de opruiming der Reorganisatie der Vorstenlanden en invoering van de nieuwe bestuursregeling in Gouvernementsgebied; bovendien is of zal na rusttijd van eenige jaren in 1926 worden begonnen met het verder terugbrengen van Particuliere Landerijen tot het Staatsdomein, of anderszins het hunne beëindiging en daardoor zal, zij het ook dat er nog tientallen jaren mee gemoeid kunnen zijn, ook de kleinste groep van inlandsche gemeenten verdwijnen.

Vermelding verdient nog het feit, dat in 1926 begonnen is met de geleidelijke opheffing der stadskampongs, gelegen binnen de groote stads-gemeenten; dit betreft eenige honderdtallen, bij elkaar allicht 6 à 700 en niet begrepen in de 10.000 voormeld en zij zullen wel vóór 1930 verdwenen zijn door oplossing in die stadsgemeenten; de grens van ± 18.000 voormeld zal dus ook nog deze reden kunnen dalen, maar niet veel. Men kan dus bijna wel van eene onbloedige administratieve omwenteling spreken, die zich in minder dan 10 jaar op Java voltrokken heeft.

Hieruit volgt vanzelf, dat de betekenis van het dorpschouf of den plattelandsburgemeester van deze dagen en vooral in de toekomst eene geheel andere is dan die van vóór 1915. Afgaande op de talen 45.800 en 22.800 en op hunne verhouding 2 tot 1, zou men geneigd zijn aan te nemen, dat de totaliteit van sociale positie, bevoegdheid, verzorgingsgebied, inkomsten e.d.m. van het huidige dorpschouf in omgekeerde reden gemiddeld twee moeten zijn verdubbeld. Dit zou vrijwel juist indien in dat tijdsverloop het zielental van h en vee, de omvang der belastingplichtige en, de belastingen zelve, de aard van taak en aanmerkingen voor deze functionarissen vrijwel verdubbeld waren gebleven, maar dit is niet het geval geweest, want die elementen zijn in dat tijdsverloop ook nog in omvang toegenomen; daarbij gekomen grootere bemoeienissen met de landbouw, onderwijs, creditwezen, volksgezondheid en andere in verband met de stijging van het doorsnee-aantal der volkswontwikkeling en dit niet alleen als gevolg van de gestadige toeneming der alfabeten,

ook het intellectuele peil der dorpschouwen en vooral der dorpschrijvers, geleidelijk hooger. Maar dientengevolge kan ook veel meer van hen verlangd worden op gebied van berichtgeving over de onderscheidene deelen hunner bemoeienissen, zooals buiten het bovengenoemde ook nog over den landbouw, de bevolkingsbeweging, de gemeentelijke diensten e.d.m. De betekenis der gemeentekorrelantie acht ik in dit verband zeer beperkt, zoo ook de gevolgen van de inwerkingtreding der regentschapsraden, waarvoor de bevolking een getrapte verkiezingsrecht zal krijgen.

Nu heeft een eigenaardig toeval gewild, dat op den dag der verschijning van het Koloniaal Weekblad van 23 October 1924 voormeld met de bijdrage, die de uitkomsten van 1922 aangeeft, in Leiden tot doctor in de rechtswetenschap gepromoveerd is de heer L. Adam, Controleur van het B.B., op een interessant proefschrift: „de autonomie van het Indonesische dorp”. Het hoofdstuk II begint met den zin: „De beruchte Ned.-Indische statistiek laat ons ook ten opzichte van het aantal in den Archipel bestaande dorpen in den steek. Zelfs van Java en Madoera zijn geen volledige cijfers te vinden. Immers, wat de Regeeringsalmanak geeft en waarschijnlijk geput wordt uit de desastaten, bedoeld in de Bijbladen 7507, 7650 en 7681, heeft geen betrekking op de Particuliere Landerijen en de Vorstenlanden.” Ik kan wel zeggen: habeo socios in dolore”, zijnde deze uitdrukking ontleend aan het proefschrift van mr. Heslinga van 1921, die ook over den Almanak zoo ontevreden was en dat is stellig met nog vele anderen ook het geval.

De Almanakredacteur moet ook hierbij weer denken aan den wijsgeer, die, schoon te Sanssouci levende, steeds dans soucis was en zich dag en nacht als Dienaar van Staat en Maatschappij beschouwde; een druppel van dien grooten Staatsleider zou toereikend zijn, om van den Redacteur een andersdenkend Landsdienaar te maken en hem te doen ophouden om als ambtelijk hartje-zonder-zorg door te blijven gaan als geblinddoekte en met gewatteerde ooren.

Nu is dr. Adam geen voorstander van vermindering van desa's en acht samenvoeging 'n onbillijken en tegen volksinstellingen strijdende handelwijze; maar alvorens daarover een oordeel te kunnen vellen, moet m.i. eerst afgewacht worden, wat terzake de praktijk der eerstkomende jaren leeren zal en bij de beoordeeling moet men zoo nauwgezet en zoo veelzijdig mogelijk nagaan het voor en tegen van deze vruchten eener „efficiency-politiek” (zie bl. 142 van het proefschrift), die dan toch wel om deugdelijke reden hare voorstanders heeft tot in de hoogte en hoogste overheidsinstanties met inbegrip van den Landvoogd toe. Bestaan er dan gene zoogenaamde „moderne tijdseisen” en die ook in Europa tegen vele oude tradities en inzichten optornen, ja, ze vaak onder den voet moeten loopen? Bestaan er niet reeds van ouds zeer groote inlandsche gemeenten, deels kompakt, deels uit verstrooid gelegene gedeelten, n.l. gehuchten, bestaande en die van huis uit veel grooter zijn dan de normen van zielental, door verschillende efficiency-politici of theoretici voorgestaan en waartoe ook de kiesrechtcommissie voor West-Java moet gerekend worden?

Zeer interessant is in deze, wat Nederland betreft, de uitspraak van Prof. Oppenheim, in het verslag der Staatscommissie voor de herziening der Gemeentewet te lezen, en volgens welke hij voor Nederland als normaal minimum van het zielental der gemeenten van onzen tijd ± 6000 aangeeft; het aantal gemeenten van minder dan dit zielental is echter 860, dat is 80 % van het 1110 bedragende totaal der Nederlandsche gemeenten.

Er zijn ontegenzeggelijk hardheden en minder gunstige omstandigheden en gevolgen aan verbon-

M.V.Z.
MELKINRICHTING DER VEREENIGDE
- ZUIVELBEREIDERS -
 Badhuiskade 5 Scheveningen
 levert U
 tegen **concurrerende prijs**
 prima kwaliteit **Meik en Zuivel-**
producten. Probeert U eens onze
Prima Roomboter, de kwaliteit
 zal U bevallen!
 Deze artikelen dagelijks versch
 aan huis bezorgd. 5172

J. H. STRIK & ZONEN
 POELIER - DEN HAAG
 CH. BOURBONPLEIN 24a - TELEFOON 71891
 PAVILJOENSGRACHT 16 - TELEFOON 13252
 Eigen Mesterij te Wassenaar, Papelaan, Tel. Wassenaar 153

PRIJSCOURANT.

ZWARE HEIHAZEN	f 3.50 tot f 4.—
FAISANTEN	f 2.50 tot f 2.75
WILDE EENDEN	f 1.25 tot f 1.50
TALINGEN	f 0.60 tot f 0.80
SMIENTEN	f 0.70 tot f 0.90
JONGE PATRIJZEN	f 1.60 en f 1.80
OUDE PATRIJZEN	f 0.80 en f 0.90
BRAADKIPPEN	f 1.25 tot f 2.—
POULARDEN	f 2.25 tot f 3.50
SOEPPIPPEN	f 1.50 tot f 2.—
JONGE DUIVEN	f 0.60 tot f 0.80
KORHOENDERS	f 2.25 tot f 2.50
WILDE KONIJNEN	f 1.— tot f 1.25

Schoonmaken van alle soorten Wild en Gevogelte, zeer billijk en net. 5228

THUISBEZORGING ZONDER PRIJSVERHOOGING

M KERKPLEIN 11.12
P. B. VAN MOORSELE & C.
 DEN HAAG
Speciaal adres voor het voordelig installeren van Woningen
 Ruime keuze in:
BEDDEN-MEUBELEN
TAPIJTEN tegen uiterst billijke prijzen
GEVESTIGD SEDERT 1887 5145

ZOOEVEN VERSCHENEN: 5225
DOOR DE LUCHT NAAR INDIE
 door
A. N. J. THOMASSEN A THUËSSINK V. D. HOOP
 met 112 illustraties op kunstdrukpapier naar foto's, tijdens den tocht genomen en talrijke routekaartjes.
PRIJS: ingenaaid f 5.25; in Prachtband f 6.90
 Zendt per omgaande uwe bestelling aan
N.V. KONINKL. NEDERL. BOEK- EN KUNSTHANDEL
VOORHEEN M. M. COUVÉE
 Laan v. Meerderv. 35 - DEN HAAG - Telefoon 35752
 Filialen:
 Klimophof 14, Tel. 35563 Theresiastr. 108a, Tel. 72444

REPAREREEN **OVERTREKKEN**
PARAPLUIE MAGAZIJN
A. QUERELLE
 SCHOOLSTRAAT 10 5135
 'S-GRAVENHAGE - TELEF. No. 10151
 Leden van „Oost en West” 5 pCt. korting

Coiffure - Manicure - Massage
 Permanent Waving
N. BERTRAM, AMSTERDAM
 „MAISON MIGNY”
 5074
 KALVERSTRAAT 196 TELEF. 48504

Zelfs de fijnste

KENNER

van

MUZIEK

is opgetogen over de Muzikale weergave der

ALTENA

Radio toestellen.

Kantoor: „ALTENA RADIO FABRIEK”,
Santhorstlaan 9, Wassenaar.

TELEFOON No. 6.

DEN HAAG

TELEF. 36777

„AU PARADIS” Firma WEBER & BARTELS

Salon de Coiffure pour Dames

TOUSSAINTKADE 2 bij de Prinsestraat - Tramhalte lijnen 2 en 3

PERMANENT HAIRWAVING, systeem Nestle, New-York

Schoonheids- en Anti-zenuwmassage - Moderne Haarwerken - Haarverven systeem Henné - Manicure - Bediening door geroutin. Kappers - Man spricht Deutsch - On parle français - English spoken

den — dr. Boeke beklagde er zich ernstig in het Verslag van het Inlandsche Credietwezen van 1924 over v.z.v. het betref de desaloemboengs — maar de lichtzijden en voordeelen schijnen van dien aard, zoo gunstig en zoo groot te zijn geweest en gebleken, zoowel voor de practijk van bestuursvoering alsook ten belange van de bestuurden of administrabelen, dat men in de jaren 1923 en 1924 met de vermindering van het getal desa's met volle kracht is blijven doorgaan en hoogstwaarschijnlijk zal dit ook nog wel in wat langzamer tempo het geval zijn met de jaren 1925 en 1926, die men wel zal kunnen noemen de eind- of slot-jaren van deze zeer belangwekkende evolutie. Men kan dus, door redeneering à contrario, wel beweren dat, indien de critiek en de klachten omtrent het verloop van zaken in de bij duizenttallen gevormde en vergrootte nieuwe inlandsche gemeenten of dorpen, veelvuldig en vooral gegrond en steekhoudend genoeg waren geweest, daaraan zeer zeker wel de noodige aandacht geschonken en de gebodene consequenties uit getrokken zouden zijn: t.w. geheel of gedeeltelijk herstel door splitsing. Mocht dit er inderdaad toe hebben geleid, dan kan zulks alleen in hoogst enkele gevallen zijn geschied en in zoo weinige, dat ze niet in staat zijn gebleken, om noch het totaal-beeld, noch het beleid noemenswaardig te wijzigen. Daarbij komt, dat het zich juist sinds 1915 zoo ontplooid en uitgebreid hebbende openbare leven, vooral sinds 1918 zoo krachtig gestuwd door den Volksraad, de gelegenheid voor klachten en critiek zoo vergroot en uitgebreid heeft; en dit is bovendien nog in de hand gewerkt, doordien de desa sinds ongeveer dat jaar veel meer en vaker in aanraking is gekomen met andere overheidspersonen en ambtsdragers dan die van het Binnenlandsch Bestuur in den traditieelen en engeren zin; men denke aan die van den Landrentedienst, het Credietwezen, voorts die van Landbouw, Volksgezondheid en Bevoeligiing.

Volledigheidshalve moet ik wijzen op het volgende. Het voor den eersten keer als één geheel, n.l. in één boekwerk, verschenen „Statistisch Jaaroverzicht van Nederl.-Indië over het jaar 1924”, heeft een voorwoord; door het bekwame en volijverige wd. Hoofd van het Centraal Kantoor voor de Statistiek op 22 Juli 1925 onderteeekend. Deze overigens hoogstaande publicatie heeft ook nog wel hare tekortkomingen, maar daarover kan en mag men niet anders dan een mild oordeel hebben bij alle zakelijke scherpte in de kenschetsing daarvan en men doet het als de vriend, die de feiten toont en in het bewustzijn, dat de zon blijft stralen, ook al zijn er vlekken op.

Wij zullen ons nu slechts bepalen tot ons onderwerp. Wie in dat overzicht omtrent 't aantal inlandsche gemeenten wenscht te worden ingelicht volgens den laatsten stand, dus 't einde van 1924 en meent, dat hij uit dit, alleen reeds door zijn vlugge verschijnen, zeer verdienstelijke boek deugdelijke voorlichting zal kunnen verkrijgen, zal bedrogen uitkomen en van den wal in de sloot geraken. Uit tabel 85 op bl. 102 blijkt, dat dit aantal, en vermoedelijk zonder de Particuliere Landerijen, op eind 1922 21.978, dus rond 22.000, met inbegrip van de Particuliere Landerijen dus bijna 23.000 bedraagt, wat juist is; zie het voorkomende omtrent Meijer Ranneft in het Kol. Weekblad van 23 October 1924. Ziet men echter tabel 226 op bl. 258, dan gelooft men zijn oogen niet, dat daar staat 34.405, dus 11.500 of ± 50 % meer dan in de eerste. Nu mag men er den samensteller van 't overzicht niet te hard over vallen, want de hoofdzondaar is niet de bewerker daarvan. Dit is het Departement van B.B. en in verband daarmee heeft men te doen met een even zonderlinge als berispelijk-slordige berichtgeving; uit haar koker zijn deze twee berichten voortgekomen, ééne is de juiste en de andere is eene onvergeeflijke fantasterij; de 34.405 komen n.l. overeen met eene werkelijkheid, die zool, dan vóór

1890 moet hebben bestaan. Zoo schijnt dit Departement door „dubbele boekhouding” ook te handelen tegenover de Algemeene Secretarie, vandaar ongelukken en tegenspraken in den Almanak. Zulz wijst er intusschen nog op, dat ook aan dit Departement blinde en doove inktmannen schijnen werken; dorre tredmolenzieken, of, om met Pr. v. Vollenhoven te spreken: schamele geesten. Weltevreden is men wel gauw tevreden, maar grootere ontevredenheid in deze spoedig en hard noodig.

De zaak wordt nog grotesker, als men ziet, bij elk der 2 Vorstenlandsche gewesten in die opgave een streep staat, zoodat een buitenstaander zoude meenen dat daar geene desa's bestonden, zij dus zin zekeren zin luchtledige ruimten waren. Het ware toch 'n zeer kleine moeite voor 't Departement geweest, om die opgave te verstrekken: even 'n telegram aan de 2 Residenten en men hadde hoogstens 2 dagen antwoord gehad, dan wel raadpleging van 't Koloniaal Verslag, bijlage B, over de voortgang der Reorganisatie der Vorstenlanden hare uitkomsten. Bij die tabel ontbreekt ook een toelichting, die nog eenigszins had kunnen bijdragen tot eenig begrip.

„Das ist der Fluch der bösen That dasz sie for „zeugend Böses musz gebören,” dus kromme wanberichtiging.

Mocht de Almanakredacteur er prijs op stellen om niet voor een weinig bekwamen dilettant, te brekebeen aangezien te worden, dan doe hij in deze opmerkingen zijn voordeel, door er de eenvoudige en gebiedende consequenties uit te trekken voor den Almanak voor 1927. Nu koester ik van dezen nog de optimistische verwachting, dat hij bij berichten zal geven, den ouden Adam van dwaas-onjuiste berichtgeving en van zeer berispelijke sleurigheid 't Paradijs van bureaucratie never-mindgeest en zorgeloosheid te hebben verjaagd en dat wij nu eindelijk zullen worden in- en voorgelicht met dien ernst en die zorgvuldigheid, welke deze, mekaar kunnen noemen, statistische kant van het meentewezen en de dorpelijke organisatie zoo geliefden volle verdient.

In ééne moeite door zou in een tweede gedeelte van gebrekenrijke administratieve berichtgeving, die sinds jaren den Almanak niet juist heeft versierd of op hooger peil gebracht, de onmisbare verbetering kunnen worden aangebracht. Daarmee bedoeld het „schema der administratieve indeeling van Java en Madoera” vanaf bl. 720 en even weinig waardige tegenhanger van die vanaf bl. 160 vóór 1926; het vertoont deels gelijke, deels ervan afwijkende gebreken. Een groote fout is bovendien dat deze beide opgaven zooals vanzelf spreekt geheel overeenstemmend behoorden te zijn en geheel identiek; maar ook daaraan hapert het in zeer denkelijke mate en op in het oog loopende wijze.

Nog eens „West-Ind. Bezoldigingen”

In het nummer van 1 Juli van dit blad komt heer F. Oudschans Dentz nog eenigszins aanvullen wat ik meende over de bezoldigingen in de West-Indische koloniën te mogen opmerken. De strekking van zijn artikel is in hoofdzaak instemming te betuigen met mijn door mij aangevoerde en zelfs, dit met nog een belangrijke opmerkingen aan te vullen. Dit doet mij natuurlijk buitengewoon veel genoegen; blijkt uit, dat er nog anderen zijn, die evenals meenen dat — natuurlijk tegen de bedoeling van de Regeering en Koloniaal Bestuur — door de schillende wijzigingen in salaris-verordeningen besluiten langzamerhand uitgezonden Europeaan bij de in de tropen geborenen zijn achtergesteld. Dat mijne meening in dezen gedeeld wordt, wist ik reeds daar ik steeds zooveel mogelijk vermeden heb.

De kl. Opvoedingstehuizen

te Amersfoort en Noordwijkerhout, zijn bestemd voor kinderen uit intellectuele kringen, die buiten de ouderlijke zorgen moeten worden opgevoed. Huiselijk beschaafd milieu, groote eenvoud, gezonde huizen, goede voeding, zorgvuldige behandeling. Inlichtingen te bekomen bij

HET BESTUUR:

- C. M. v. DISSEL, Presidente, Kinderhuis „t Hoogt”, Noordwijkerhout.
- M. KAARS SYPESTEYN, Secretaresse,
- H. A. G. ELINK SCHUURMAN, Penningm.-Accountant, Keizersgracht 574, A'dam.
- Mr. F. A. G. v. WALSEM.
- J. C. HIETINK, Ged. Stud. Comm. O. en W. Correspondenté voor Indië:
- Mevr. F. v. HOUWINGE-BLAAUW, p. a. Agentschap B. P. M. Semarang.

N.V. STOOMWASCH- EN STRIJKINRICHTING
voorheen 5155
H. A. v. STARRENBURG
OPGERICHT 1875
Fahrenheitstraat 168
TELEFOON 31791
'S-GRAVENHAGE

VERSCHEENEN:
NOTO SOEROTO
NIEUWE FLUISTERINGEN
(IN RHYTHMISCH PROZA)
MET PORTRET VAN DEN DICHTER
BANDVERSIERING VAN IR. G. FRIEDHOFF, ARCH.
Gedrukt op Oud-Hollandsch papier en genummerd van 1—500.
Alleen gebonden verkrijgbaar.
Prijs 1 3.50.
Reeds bij het verschijnen als bijdragen in Oedaya schreef Het Vaderland: — „die zich in vorm en wezen volkomen harmonisch aansluiten bij de vroeger door Noto Soeroto gepubliceerde Fluisteringen van den Avondwind, en deze dikwijls nog overtreffen in innigheid van toon, rijpheid van klank en diepte van zuiver gevoel.” —
Uitgave v. d. N.V. „ADI-POESTAKA”, Den Haag

FIRMA SEGAAR
DEN HAAG
SPUI 218. TELEF. 12902
THOMSONLAAN 93. 33667
COMPLEETE MEUBILEERING
TEGEN SCHERP CONCURREERENDE PRIJZEN
VRAAG BESTEKKEN EN PRIJSOPGAAF 5818

JAC. HUIZER
HEEREN
MODEARTIKELEN
RUIM GESORTEERD
THOMSONPLEIN 22, DEN HAAG

Haagsche Steenkolen Mij v/h J. KEMPS
HOFLEVERANCIER
 Hoofdkantoor Z.-O. BUITENINGEL 170 - Telef. No. 72180.
 Alle soorten prima kwaliteit brandstoffen.
PRIJSCOURANT OP AANVRAGE. 5205

GEBR. v. EGMOND
 Waalsdorperlaan 23 Tel. 71639
 5161 DEN HAAG
 Aanleg en onderhoud van Tuinen
 Levering van alle soorten planten
 — Vraagt gratis prijsopgaaf —

UW ADRES
 VOOR
Gedistilleerd en Gebottelde Wijnen
 IS 5183
Firma Wed. J. C. VAN DEN BERG & Co.
JACOB VAN CAMPENPLEIN 12
DEN HAAG - TELEF. 35212
FILIAAL: ASTERSTRAAT 107
TELEFOON 36308

veel besproken onderwerp bezoldigingen te bediscussieeren.
 Een zeer belangrijk punt, dat ik niet besproken heb in mijn artikeltje van 24 Juni, noemt de heer Dentz in de laatste alinea van zijn stuk, n.l. de regeling der pensioenen. Het spreekt vanzelf, dat het met zijne beschouwingen daaromtrent geheel eens ben. Ook ik meen, dat de Surinaamsche Caracaosche ambtenaar eerst na 40-jarigen diensttijd en op 65-jarigen leeftijd aanspraak op volledig pensioen dient te hebben, evenals de ambtenaar in Nederland; de uitgezondene dient dezelfde aanspraak te verkrijgen na 20-jarigen diensttijd en op 50-jarigen leeftijd. De redenen voor dit onderscheid liggen voor de hand.
 Wat de overige opmerkingen en aanvullingen van den heer Dentz betreft, het schijnt mij toe, dat ik zeer zeker de aandacht verdienen. In die finesses wil ik mij echter liever niet verdiepen. Verordeningen maken is niet het werk van leeken, maar van menschen, toegerust met juridische kennis. Het ware te wenschen, dat dit meer in het oog gehouden werd door leden van wetgevende lichamen in de West, die zoo gauw met amendementen klaar aan. En een der jammerlijkste dingen bij den wetgevenden arbeid heb ik het altijd gevonden, als men of ander lid van een wetvend college zich opmaakt om eens een lans te gaan breken, zooals de technische term in zoo'n geval luidt, voor een bepaalde groep van personen en daarbij uitsluitend het oog houdt op zijn groepje beschermelingen. Het resultaat van zoo'n gebroken lans, i.e. het amenderen van een bepaald artikel in de ontwerpverordening is maar al te vaak, dat de groote lijn van het ontwerp treurig verknood wordt.
 Daarom wil ik, als leek, liever niet er mij in vermenen, of er misschien nog meer combinaties en mutaties mogelijk zijn, of ik misschien nog meer verwerpen van personen, in bijzondere omstandigheden verkeerende, zou kunnen opsporen. Hoofdding is en blijkt voor mij, dat bij het bepalen der bezoldigingen in de West en bij het maken van voorschriften omtrent verloven en pensioenen er rekening mede dient gehouden te worden, dat er maar twee categorieën ambtenaren zijn: de uitgezondene en de in de tropen geborene. Bovenbedoelde voorschriften en bepalingen dienen voor de eerstgenoemden belangrijk vrijgevinger te zijn dan voor de laatste. Dit lijkt mij een eisch der billijkheid, niet in de eerste plaats in het belang van henen, maar ook en vooral in het belang der koloniale, die, ik herhaal het hier, het zonder telkens nieuwe Europeesche werkkrachten niet kunnen vullen.
 Nieuwer-Amstel, Juli 1926.
 C. K. KESLER.

A. C. Schepper † In het buitenland is plotseling overleden de heer A. C. Schepper, gep. assistent-resident in Ned.-Indië.

Een zoon van den koning van België naar Indië? Uit Brussel wordt aan het Hbl. gemeld, dat Prins Leopold, oudste zoon van Koning Albert van België, van plan zou zijn, om eerlang een bezoek te brengen aan Nederlandsch-Indië.

Officieren voor het Indische leger. De hieronder genoemde kandidaten hebben aan het dezer dagen gehouden Indische officiers-examen voldaan.

Infanterie: E. G. T. Antonio, W. Bouma, P. J. J. v. d. Broeke, P. L. van Hemert, J. W. Henning, E. E. Jahn, H. L. Jullien, J. Leutscher, A. M. W. Leyder, K. J. Luchsinger, A. J. E. v. d. Ney, Fr. J. v. Nues, J. J. Roy, L. Schotborgh, F. B. v. Straalen, H. Strebels, C. Vries, W. E. F. Wasch, A. Weber en W. J. Weiffenbach.

Artillerie: A. L. S. Badings, J. J. Seykes, W. M. Leyden, J. J. Kroeze, J. Gerharz, W. H. A. Meelhuysen, M. L. Eybergen, G. E. H. Koen en G. E. Scherard.

Genie: H. K. Messenmaeckers v. d. Graaf.

Universitaire examens. Amsterdam: Bevorderd tot doctor in de geneeskunde op proefschrift: De therapeutische waarde der verschillende behandelingen van den lupus, de heer A. H. M. Tjin Fat, geboren te Paramaribo. — Candidaats-examen Ned. Indisch recht de heer H. J. G. van Giessen.

Leiden: Doctoraal-examen Ind. recht de heer L. H. Hubenet, Sarif Hidajat, Mohammed Nazif en mr. J. G. A. ten Sielhoff. — Cand. ex. Ind. recht de heer Han Hian Tjing, J. M. W. Knipscheer en A. Brekers. — Taalkundig Cand. ex. Indologie D. J. Wolhoff, G. H. M. Riekerk, W. Kuiper, J. S. Th. Poutsma, T. T. Spyker, C. W. van der Poel. — Economisch doctoraal-ex. Indologie de heer M. Klaassen.

Verhoogde hoogte opbrengst van in- en uitvoerrechten en accijnzen. Batavia, 2 Juli. (Aneta). De opbrengst van de in- en uitvoerrechten en accijnzen heeft in de eerste vier maanden van 1926 f 43.233.862 bedragen, tegen in hetzelfde tijdvak in 1925 f 35.027.068. Hiervan bedraagt het uitvoerrecht f 4.954.324, tegen in 1925 f 2.256.109. (N.R.Crt.).

Kolonisatie in de Lampongs. Verwarde administratie. Batavia, 3 Juli (Aneta). Het Nieuws v. d. Dag v. N.-I. meldt, dat de heer Schalkwijk, leider van de kolonisatie in de Lampongs, tijdelijk van zijn functie is ontheven. De justitie en de accountantsdienst vingen een onderzoek aan van de verwarde administratie van de kolonisatie. Een hoofdmantri der kolonisatie is als verdacht van malversaties in voorloopige hechtenis gesteld. (N.R.Crt.).

Het verzet op de Westkust van Atjeh. Kota Radja, 3 Juli (Aneta). Een patrouille, onder kapitein Behrends, nam een tot verdediging voorbereide missigt in Gampong Kroëng, Loeat, in Boven Troemon. De leider Teungkoe Poeti werd met 17 volgelingen, waaronder enkele ondergeschikte aanvoerders neergelegd. Onzerzijds werden 2 marechaussees licht gewond. (Vaderl.).

Aardschokken in Midden-Java. Batavia, 3 Juli (Aneta). Over geheel Midden-Java worden lichte aardschokken gevoeld. (Vaderl.).

„Zelfmoord” van Soegono. Het lid der Tweede Kamer de heer L. de Visser heeft de volgende vragen gericht tot den minister van Koloniën:

1. Is de minister bereid telegrafisch opdracht te verstrekken tot het instellen van een onpartijdig en grondig onderzoek naar de omstandigheden, waaronder de „zelfmoord” heeft plaats gehad van Soegono, gewezen voorzitter der V. S. P. T., die blijkens een Aneta-bericht in de Indische pers van 21 Mei in de Europeesche gevangenis te Semarang door ophangen een einde aan zijn leven zou hebben gemaakt?

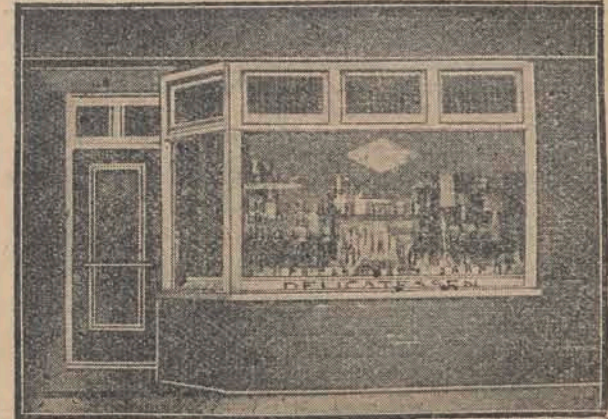
2. Is de minister bereid bij het geven van die opdracht er rekening mede te houden, dat mij van betrouwbare zijde kennis is gegeven, dat Javanen, die het lijk van wijlen Soegono hebben gezien, daarbij de volgende verschijnselen hebben geconstateerd:

„Op zijn voorhoofd bevindt zich een blauwe plek, zijn vingers aan den buitenkant, onder- en bovenarm, ellebogen aan beide kanten vertoonen dezelfde verschijnselen, terwijl zijn rechter groote teen verpletterd is. Op zijn hals een roode streep. Van niet-officieele zijde vernamen wij, dat het onderzoek betreffende zijn zaak, waarvoor hij gearresteerd werd, diep in den nacht geschiedde.”

3. Kan de minister bij deze gelegenheid meteen on-

N.V. „DE GASTRONOOM”

Comestibles en Kruidenierswaren tegen concurrerende prijzen

Goudsbloemlaan 112 - DEN HAAG - Telefoon 32486

Dr. RABINDRANATH TAGORE
Het Centrum der Indische Cultuur

PRIJS f 0.60 S

N.V. „ADI-POESTAKA” - 'S-GRAVENHAGE

BURGERS' FOTOHANDEL

STEENSTRAAT 84 . . . ARNHEM.

EN GROS ————— EN DETAIL

Tropencamera's, 9 x 12, dubbelbodern uittrek, voor platen en filmpacks, hoogfijn gepolijst, zwaar koper beslag, geel leder balg, koperen chassis in étui, dubbel anastigmat, f: 4.5 in compur ad f 85.- per stuk.

Prima metalen Tropencamera's, 9 x 12, dubbel bodern uittrek, voor platen en filmpacks, dubbel anastigmat, f: 5.4 met 3 chassis in étui ad f 45.- per stuk.

Metalen Tropencamera's, 9 x 12, tandradinstelling E. R. applanat f: 7.2 ad f 17.50 per stuk.

Prima Klapcamera's, 9 x 12, met 2 chassis, applanat f: 8 ad f 9.75 per stuk.

Filmpack Chassis, 9 x 12, ad f 1.60 per stuk.

Cassetten, 9 x 12, ad 55 ots. per stuk.

Automatische Ontspanner voor moment ad f 3.25 p. st.

Automatische Ontspanner voor tijd en moment f 16.- p. st.

Metaal Stativen, 4-deelig, f 3.50 per stuk, 5-deelig f 14.50 per stuk, 7-deelig f 5.75 per stuk, alle prima koper.

Ledertassen, 9 x 12, krokodilpersing, fluweel gevoerd, ad f 5.25 per stuk.

Verder AGFA Filmpacks en Rollfilms, etc. Conditie: 1/2 bij bestelling, 1/2 onder rembours. Verpakking 3 pCt. der factuurwaarde.

Bij Engrosafname reductie. 6078

Reparatie-Inrichting H. B. M. WEJERS
 Nic. Tulpstraat 63 Den Haag

ALLE VOORKOMENDE REPARATIES
 TEGEN ONDERSTAANDE PRIJZEN: 5081

H. Zol. en Hakk. f 2.25	D. Zol. en Hakk. f 1.50
Heeren Zolen. . . f 1.50	Dames Zolen. . . f 1.10
Heeren Hakken . f 0.75	Dames Hakken. . f 0.40
Kinderwerk naargrootte	Gen. werk f 0.50 hooger

63 NICOLAAS TULPSTRAAT 63

Van Week tot Week.

Dinsdag 29 Juni tot Maandag 5 Juli.

De aardbevingen in de Padangsche Bovenlanden. De 29 Juli loopende berichten over de vreeselijke ramp welke een gedeelte van Sumatra's Westkust heeft getroffen vindt men elders in dit blad besproken.

Koloniale Landbouwschool. Voor de toelating als leerlingen van de Middelbare Koloniale Landbouwschool te Batavia hebben zich 138 jongelieden aangemeld, tegen het vorige jaar. Voor enkele jaren bedroeg het aantal nieuwe leerlingen minder dan de helft van de oude leerlingen.

Bevolking van Billiton bedacht en eene Onderzoeking. Bij gelegenheid van het jubileum van de Maatschappij de heer Houwert, mede, dat de directie een fonds ten behoeve van de economische en hygiënische ontwikkeling der bevolking van het eiland. Bij Kon. Besluit is benoemd tot officier in de Oranje orde de heer F. J. Houwert, vertegenwoordiger in Ned.-Indië van de gemeenschappelijke Mijn-Maatschappij Billiton.

POSTZEGELS van Nederland en Koloniën steeds in iedere hoeveelheid te koop gevraagd. (Eventueel ruil tegen buitenlandsche zegels. Basis: engrosrijzen)
POSTZEGELEXPORT
 D. W. BRANTSEN 5154
 Frankensteinstraat 41 - Den Haag - Telef. 53529

Volharding voert tot doel
Adverteer voordurend

HOTEL-RUBRIEK

APELDOORN

HOTEL VAN DER BURG

1ste en oudste huis ter plaatse Modern comfort
5286 Volledige pensioenprijs f 5.-

'S-GRAVENHAGE

Hotel Pension „Insulinde“, Bankapl. 2, Den Haag, Tel. 11486, Dir. bij Schev. B. 5083 Str. k. en w. op deloogerik.	BESCHIKBAAR.
Hotel Rest. „DUINOORD“ Sweelinckplein Spec. bezocht d. Ind. Fam. 5020 OOSTERWIJK & V. D. LUUR	Hotel „Promenade“, Oude Schev. weg 21, Tel. 50454 Prachtige ligging. Matige prijzen. 5035
TEHUIS v. KINDEREN vanaf 2 j. doorl. en tijd, gr. tuin. Holl. en Ind. ref. „Sunny Home“, Veur b. d. Haag.	BESCHIKBAAR.

DE VELUWE.

„Den Lindenhof“ te Vierhouten (bij Nunspeet)
GEZELLIG VACANTIEHUIS
Gelegen op het kruispunt aan den weg naar Apeldoorn,
Elspeet, Emst.
Prachtige beschrijke omgeving. Uitgestrekte heide.
Pensioenprijs f 2.50 per dag.

Voor het bereiden van een
goede rijsttafel zijn de

Recepten van een Ind. Kokki

onmisbaar
„De Ind. Rijsttafel“ door
FR. BLOM, Schrijver van
„Moderne Kookkunst“,
verkrijgbaar bij den Boek-
handel en bij de Uitgeefster
Nobelstraat 20, Den Haag.

Prijs f 1.00

American Hotel - Amsterdam

Hotel en Café-Restaurant le Rang. 5007

Schoonste Ligging - Modernste Inrichting
Electrische Verlichting - Centrale Verwarming
Electrische Personentift
Omnibus aan 't Station - Matige Prijzen

A. W. VOLMER, Directeur.

Tel. Interc. 4737 Code 5th Edition A. B. C.

N.V. J. v. VUUREN'S HANDEL-MIJ BRANDSTOFFENHANDEL

DENNEWEG 67a

DEN HAAG

TELEPHOON

14427

5217

Wenscht gij te ontvangen te kwaliteit
brandstoffen, tegen billijken prijs en
gegarandeerde maat? Bel dan op 14427.

AAN DE LEDEN. Mogen wij op Uwe medewerking
rekenen om het ledental onzer
vereniging te doen toenemen? Als ieder lid slechts één
persoon introduceert, zal onze wekelijksche Mutatiestaat
een sprekende rubriek vormen, die getuigenis aflegt van
daadwerkelijk streven naar verhooging van den bloei
van „Oost en West“.

UITZENDINGEN

HOLL. DINERS EN RIJSTAFEL

GR. HERTOGINNELAAN 92, TEL. 36347, DEN HAAG

FAM. PENSION

Beleefd aanbevelend, C. H. STAKMAN 5320

derzoeken, waarom aan de familie van den overledene
door de gevangenis-directie het lijk niet is afgestaan?
4. Is de minister bereid bij het onderzoek op grooten
spoed aan te dringen en het volledige resultaat aan
de Kamer bekend te maken?

Koloniale Vacantie cursus. Van 28—30 December e.k.
zal vanwege het Comité voor Indische lezingen en leer-
gangen wederom een Koloniale Vacantie cursus voor
Geografen worden gehouden.

Het erfrecht in de koloniën. Minister Donner heeft
de volgende circulaire gericht tot de notarissen:

Bij de wet van 17 Febr. 1923 (Stbl. no. 40), werden
in het Nederlandsch erfrecht verschillende wijzigingen
aangebracht. In de koloniale wetgevingen zijn bedoel-
de wijzigingen tot heden niet overgenomen. Er bestaat
dus te dezen een verschil tusschen de Nederlandsche
wetgeving enerzijds en die van Nederlandsch-Indië,
Suriname en Curaçao anderzijds. Dit verschil komt
onder meer tot uiting op het volgende punt:

Wanneer een gehuwd persoon overlijdt zonder tes-
tament, zal naar Nederlandsch recht de langstlevende
echtgenoot tot de erfgenamen behooren; is het huwe-
lijk kinderloos, dan is hij zelfs universeel erfgenaam.
Naar het koloniale recht, hetwelk gelijk is aan het Ne-
derlandsch recht, dat heeft gegolden vóór de inwer-
kingtreding der bovengenoemde wet van 17 Febr. 1923,
daarentegen erft de langstlevende echtgenoot ab in-
testato niets.

Het is van belang voorgekomen op het rechtsverschil
te dezen tusschen de Nederlandsche en de koloniale
wetgevingen in het algemeen en op het verschil in erf-
rechtelijke positie van den langstlevenden echtgenoot
in het bijzonder, bepaaldelijk uwe aandacht te vestigen.
(Vaderl.)

J. Mullemeister †. In den ouderdom van 87 jaar is
te Nice overleden de heer J. Mullemeister, oud-lid van
den Raad van Indië, ridder in de orde van den Neder-
landschen Leeuw.

Th. P. C. van Dooren †. Te 's-Gravenhage is, op den
leeftijd van 60 jaar, overleden de heer Th. P. C. van
Dooren, arts, oud-officier van gezondheid te k. O. I.
Leger.

Ned. Zendeling Genootschap. De 129e jaarlijksche
vergadering van het Nederl. Zendeling Genootschap zal
worden gehouden op Dinsdag 13 en Woensdagmorgen
14 dezer te Oegstgeest, Woensdagmiddag en -avond te
Rotterdam. Voorzitter van deze vergadering is prof. dr.
H. M. van Nes, hoogleraar te Leiden.

Woensdagmiddag te Rotterdam zal zendeling J.
Kruyt van Mori (Posso) enkele persoonlijke herinne-
ringen aan den persoon en het werk van dr. N. Adriani
mededeelen, waarna zendeling H. G. van Eelen vertel-
len zal over het melaatschendorp Lae si momo op de
hoogvlakte van Deli, waarvan hij de beheerder is.

In de Groote Kerk treden 's avonds als sprekers op
prof. dr. H. M. van Nes en dr. T. J. Jansen te Schoon-
hoven, predikant te Oegstgeest.

Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlucht.

Jaarlijksche Algemeene Vergadering der N.V. „Boeatan“.

Op Dinsdagavond 6 dezer ten 8 ure n.m. werd in de
localen van „Boeatan“, Heulstraat 19, Den Haag, de
Jaarlijksche Algemeene Vergadering van aandeelhoud-
ders gehouden onder presidium van Mevrouw G. van
Beresteyn-Tromp. Nadat de notulen der vorige Alg.
Vergadering waren voorgelezen en goedgekeurd, werden
onderstaand Jaarverslag en financieele verantwoording
uitgebracht en onder dankbetuiging aan Secretaris en
Penningmeester gearresteerd. Ook den leden der verifi-
catiecommissie werd de dank der vergadering en tevens
het verzoek gebracht diezelfde taak ook voor het vol-
gend jaar te willen vervullen.

Tot leden van den Raad van Beheer werden ver-
kozen: C. van Assen-Sol, G. van Beresteyn-Tromp,
J. Petrus-Blumberger, J. H. W. ten Brumeler en L. C.
Ouwerling.

Na een levendige gedachtenwisseling over de belan-
gen van Boeatan, werd de vergadering door de presi-
dente gesloten, doch niet alvorens deze, namens den
Raad van beheer teurstelling had te kennen gegeven,
dat niet meer aandeelhouders van hun belangstelling in
het streven van Boeatan hadden blijk gegeven door aan-
wezig te zijn op deze vergadering.

J. VAN BUUREN

APOTHEKER
KANAALWEG 53 :: SCHEVENINGEN
TELEFOON 50105

Leden van O. en W., eet steeds

KLINK'S FIJNE BELEGDE

BROODJES

PEKELVLEES
ROASTBEEF
HAM, ENZ.

Aanbevelend, W. F. KLINK,
Wagenstraat 109a - Den Haag - Tel. 170
Wordt ook thuis bezorgd.

Twee en twintigste Jaarverslag van „Boeatan“
Uit de balans en de winst- en verliesrekening
blijken, dat het jaar 1925 een periode van vooruit-
was. De financieele resultaten waren gunstig, zoo
wat betreft de hoofzaak: de doorlopende tentoon-
stelling met verkoop van Nederlandsch Oost- en
Indische artikelen van kunstnijverheid en huisvlucht
Heulstraat 19, als de daar sedert enkele jaren even-
gehouden Indische rijsttafel- en theemiddagen, die
bezoekers lokten. Getuigd mag worden, dat, in groot-
mate dan in het vorig jaar, Boeatan in bloei is
genomen. De verkoop van kunstnijverheid en
vlucht leverde een bate van f 5896.35 (in 1924 f 3987.
in 1923 f 2067.21); de rijsttafel- en theemiddagen
brachten een bruto-winst op van f 7703.61 (in
f 3628.38; in 1923 f 2933.97).

Dat de reclame, welke het dagelijksch vrij-
bezoek aan de tentoonstellingslokalen, tevens gele-
heid tot het nuttigen van Indische lekkernijen van
meebrengt, ook de belangstelling voor de Indische
volkskunst en voor Boeatan's streven, om daarvoor
en meer liefde te wekken, levendig houdt, is in dit
slagjaar weer duidelijk gebleken.

De gunstige resultaten zijn — het moge hier wor-
getuigd — voor een groot deel te danken aan de
langelooze hulp van de dames van Boeatan's onvol-
den Propaganda-Comité, die met buitengewoon lof-
dige toewijding de op zich genomen taak vervulden
vriendschappelijke samenwerking met de „advisee-
voor huishoudelijke aangelegenheden en met het
van den Raad van Beheer, dat zich in het bizoo-
heeft belast met de lieding daarvan.

Met groote waardeering moge hier voorts mel-
worden gemaakt van de in het begin van 1925 ter
genomen en doorgezette grondige organisatie van
nevenbedrijf, waardoor de baten zoozeer toenamen.

Meer dan in vorige jaren kon geschieden, is in
er naar gestreefd geworden om zooveel mogelijk
buiten 's-Gravenhage tentoonstellingen met verkoop
houden. Dank zij de daartoe door Boeatan opgeric-
plaatselijke Commissies, soms in samenwerking met
afdelingen der vereeniging „Oost en West“, kon
volijverig, geheel belangeloos, hulp verleen-
tentoonstellingen worden gehouden te Schev-
Utrecht, Haarlem en Hilversum. Een woord van
erkentelijkheid en warmen dank aan die gewaarde-
medewerkers is hier op zijn plaats.

Te Scheveningen mocht Boeatan een lokaliteit
huur verkrijgen van de „Bibabo“, te Hilversum
gedurende enkele weken de beschikking verkregen
de lokalen der Kunstzaal Brok.

Behalve te Hilversum, waar de heer R. A. J. van
den, in vroeger jaren lid van den Raad van Beheer
Boeatan, in alle opzichten mede geholpen heeft, was
de resultaten dier tentoonstellingen, althans in
lijk opzicht, weinig bevredigend. Hoewel er natu-
wel meer bekendheid aan de Indische kunst en
nijverheid door gegeven werd, weerhield toch het
tenbezwaar Boeatan om meer dergelijke tentoonstel-
gen op eigen risico te organiseeren, alvorens zelve
nancieel er beter voor te staan.

Gedurende eenige in het laatst van het verslag
door een Duitsch-Nederlandsche combinatie te P.
gegeven Javaansche dansavonden en lezingen over
dische kunst, werd, dank zij de zeer gewaarde-
medewerking van Prof. Dr. Max Fleischer en de
echtgenoot, aan Boeatan gelegenheid gegeven, ge-
kostenvrij, een schat van kunstnijverheidsartikelen
toon te stellen in de groote kunstzaal van Fried-
en Weber aldaar, waar veel van werd verkocht.
geheel was een groot succes en zou zeker voor he-
ling vatbaar zijn, ook in andere groote buitenland-
steden, als er maar personen zijn, die er zich o-
werkelijk, met liefde aan wijden. Boeatan is tot
name altijd volgaarne bereid, daar 't immers ge-
haar lijn ligt, vooral nu zij langzamerhand groot
voorraad van allerlei artikelen krijgt.

In Mei 1925 keerde de presidente terug van
korte studiereis over Java, Bali en Sumatra. Z-
haar door den Raad van Beheer verstrekte op-
om plaatselijk enkele aankopen bij kunstnijve-
willen doen, heeft zij, binnen de grenzen van B.
financieele krachten, kunnen voldoen. Van die
kocht goederen is een groot deel in den loop
verslagjaar reeds verkocht kunnen worden, heen
zijn bestemming bereikt: waardeering en liefde
het Indisch Landwerk op te wekken.

Van verschillende zijden, waar door de presi-
relaties voor Boeatan werden aangeknoopt, kwam
den loop van het jaar zoovele zendingen, dat de

Vleeschhouwerij en Spekslagerij

annex Fijne Vleeschwaren

Danckertstraat 62 hoek 2de Sweelinckstraat
DEN HAAG - TEL. 35975

Levert uitsluitend eerste kwaliteit
versch RUND-, KALFS- en VARKENSVLEES
tegen sterk concurrerende prijzen.
Aanbevelend: C. D. WESTPHAL

5010

OPTICIEN - C. A. VAN MONSJOU
VALKENBOSCHPLEIN 19 - TEL. 32167 - DEN HAAG

BESCHERMT UW OOGEN MET
ZEISS-PUNKTALGLAZEN

in de Heulstraat 19 blijken te klein te zijn om alles te bevatten en naar behooren uit te stellen. Behoefte aan ruimte-uitbreiding, ook tot plaatsing der gamelan-instrumenten, welke Boecatan eindelijk is geworden, doet zich danig gevoelen.

De samenstelling van den Raad van Beheer onderling in het verslagjaar geen verandering. Alle leden werden in de statutaire Algemeene Jaarvergadering herkozen. Deze bleef dus samengesteld uit:

- G. VAN BERESTEYN-TROMP, Voorzitter.
- J. PETRUS BLUMBERGER, Secretaris.
- R. FRANCIS, Penningmeester.
- C. VAN ASSEN-SOL, Lid.
- W. Bar. VAN LYNDEN-VON SCHMIDT AUF ALTENSTADT, Lid.

Met bijzondere waardeering moge hier melding worden gemaakt van de diensten in het verslagjaar aan Boecatan bewezen door Mevrouw L. J. M. Petrus-Blumberger, adviseuse voor huishoudelijke aangelegenheden door de heeren Mr. J. Duparc en J. D. Ros, adviseurs voor juridische en voor artistieke zaken.

Als beheerster van de permanente tentoonstelling met aankoop bleef Mejuffrouw W. H. A. Royen den Raad van Beheer met ijver bijstaan.

Balans 1925.

Debet.

Aandeelen in portefeuille	f 14800.—
Div. Deb. en Cred.	46626.65
Kas Directrice	191.73
Dep. N. Handel Mij.	1582.67
Id. Scheurleer en Zonen	2251.75
Goederen in magazijn	9918.24
Voorraad thee en koffie	186.30
Inventaris	1.—
Totaal.....	f 33558.34

Credit.

Kapitaal	f 30000.—
Deb. en Cred.	838.—
Inventaris:	
Gamelan	f 1200.—
Lichtbak	250.—
"	1450.—
Reserve kapitaal	1270.34
Totaal.....	f 33558.34

S. E. en O.

Den Haag, 1 Januari 1926

(w.g.) R. FRANCIS,
Penningmeester.

Verlies- en winstrekening 1925.

Debet.

rente en koersverschil	f 76.82
restaurantbedrijf	7703.61
theeverkoop	17.90
tentoonstellingen en feesten	259.77
en R. goederen	5896.35
Totaal.....	f 13954.45

Credit.

Waarborg	f 228.93
Belasting	449.54
Inventaris	661.66
Huishuur	2202.65
Verhuur	369.93
Verhuur en advertentiën	321.00
Winstrekening	1215.16
Winst winkel en rest.	176.10
Winst telegrammen	1707.88
Winst	214.70
Winst	275.65
Winst	204.50
Totaal.....	f 8027.76

Verlies vorige jaren

Winkelgoederen

Reserve gamelan

Reserve lichtbak

Reserve kapitaal

Totaal.....

f 13954.45

S. E. en O.

Den Haag, 1 Januari 1926

(w.g.) R. FRANCIS,
Penningmeester.

Accoord bevonden volgens inzage der bescheiden,

- (w.g.) K. H. H. VAN BENNEKOM.
- " F. H. v. d. BRUGH.
- " JOH. VAN DER ZWET-DIL.

ARTISTIEK BESCHILDERDE

en Geprepareerde zijden Salon- en Schemerlampen, Japansch systeem

Zorgvuldige afwerking en matige prijzen. Diverse electr. apparaten, zooals Stofzuigers, Melkkokers, Strijkijzers, enz. Leveringen, aanleg en herstellingen op Electrotechnisch gebied

„ELECTRO-ARTI”
Toonkamers - REGENTESSEPLEIN 1 - Den Haag

Nota van Toelichting bij de Verantwoording over 1925.

De Balans en de Winst- en Verliesrekening vertoont een geheel ander beeld dan dat over 1924. Eensdeels is dit te danken aan de eenigszins gunstiger resultaten van den verkoop der kunstnijverheid- en huisvuilartikelen en ook van het z.g. restaurantbedrijf, anderdeels aan de teruggave door het Hoofdbestuur der Vereeniging „Oost en West” aan Boecatan van 200 aandeelen der N. V., welke tot dusver bij die Vereeniging in portefeuille waren en te danken zijn aan de, bij haar oprichting door Boecatan ontvangen giften, o.a. van het Koninklijke Huis. Aan deze teruggave werd de voorwaarde verbonden, dat die aandeelen niet zullen mogen worden uitgegeven beneden de nominale waarde.

Dank zij hier uitgesproken voor deze hulpvaardige daad, tengevolge waarvan op het nadeelig boeksaldo over 1924 ten bedrage van f 12.222.28 niet minder dan f 10.000.— kon worden ingehaald. De post „aandeelen in portefeuille” steeg daardoor tot f 14.800.—

De totale omzet vermeerderde van f 9330.81 in 1924 tot f 13.954.45 in 1925 (in 1923 f 7970.80).

Van de gemaakte bruto-winst ad f 5926.69 werd f 2046.23 bestemd voor dekking van vroeger verlies-saldo en f 1160.20 voor afschrijving op winkelgoederen, op een aangekocht stel gamelan-instrumenten en op een vóór het lokaal aangebrachten reclame-lichtbak, ontworpen door den heer J. D. Ros, terwijl het restant ad f 1270.34 wordt bestemd tot vorming van een reservefonds.

Persoverzicht uit de Indische Bladen.

I. UIT DE EUROPEESCHE PERS.

De Pioniers. Sabang.

Het Bat. Nwsbl. (26 Mei) vestigt de aandacht op de „Journalistieke Herinneringen” van den heer Zentgraaff in het „Soer. Hbl.” (23 Jan. t/m. 29 Mei, 3de bl.). Met een welsprekendheid, die soms aan Kipling doet denken, schrijft hij in het „Soer. Hbl.” van 22 Mei over de pioniers, de grooten, die klein zijn naar maatschappelijke maatstaf, maar voor wie de vervulling der hoogste menselijkheid is weggelegd. Uit brieven van mevrouw Adriani haalt hij eerst wat aan om vervolgens een bijna epische schets te geven van het rimboeleven. Het slot nemen wij hier over: In deze Oostersche wereld, onmetelijk sterk in haar rustige gelatenheid, welke alles aanvaardt en ondergaat, immer zichzelf gelijk, laten slechts zeer weinige Westerlingen enig spoor van hunnen arbeid. De meesten onzer komen en gaan als wandelaars, wier voetafdruk in het zand der eeuwigheid verloren gaat. Het zijn de zeer zeldzamen, de reuzen-naar-de-ziel, die de lichtende verschijningen zijn in dit leven temidden van miljoenen Oosterlingen, aan wie zij zich geven, volkomen in hun toewijding. De doodende eenzaamheid der Indische bosschen en der groote vlakten, het immer stille, gloeiende strand, het huisje aan de rivier die, zwaar van melancholie, tusschen dichtbegroeide oevers loopt, het monotone van dit bestaan, dit alles is voor dergelijke figuren geene bezoeking meer. Zij hebben het groote levensgeheim doorgrond, en zij geven zich met zoo volmaakte toewijding, zoo geheele overgave, dat zij lichamelijk en geestelijk opgaan in hun arbeid en er alle geluk in vinden dat een mensch zich veroveren kan. In de warreling van het jachtend alledagsleven, enerverend en prikkelend, is het goed bij eene gelegenheid als de dood van Dr. Adriani, een woord van herdenking te wijden aan de stille werkers in dezen archipel, de helden der eenzaamheid.

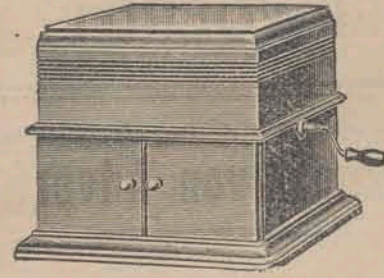
De redacteur in Nederland van het Soer. Hbl. (26 Mei, 2de bl. „Sabang”) schrijft over de ontwikkeling van Sabang, als aanloop voor de aankondiging van een verschenen boekje over de haven van Sabang. Na Angoubaunt's „Les Indes Néerlandaises” dit boekje, dat de voorlooper is van een uitgebreid werk over Sabang van Henri Moreau, dat in Mei zou verschijnen in de „Librairie Maritime Internationale” te Parijs met den titel „Le Port de Sabang”. Het S. H. wijst er op dat, terwijl het buitenland — Amerika, Engeland, Frankrijk, Japan — van bewondering vervuld is voor het werk van Nederland's zonen in Indië, ons erkent als kolonisten bij uitnemendheid, vol waardeering is voor ons eerlijk, beschaving brengend bestuur, in denzelfden tijd Nederlanders in 's Lands vergaderzaal kritiek uitroepen op wat Bestuur en particulier initiatief in Ned.-Indië tot stand brachten en brengen. En er zijn Neder-

Muziekhandel DAJOS BELA

Badhuisstraat 619 - Tel. 54754 - Fred. Hendriklaan 190
SCHEVENINGEN, 's-GRAVENHAGE.

GROOTE VOORRAAD RUIME KEUZE

Columbia-,
Odeon,
Musica-,
Linström-,
Beka-
PLATEN en
MACHINES

Violen
Mandolin.
Banjo's,
Guitaars,
Snaren,
Onderdeel.
Piano Muz.

HUURKOOP SYSTEEM

Speciale machines en verzending voor INDIË.
EIGEN REPARATIE-INRICHTING. ZIET ÉTALAGE.

N.V. „EXIMA” - AMSTERDAM

DE STOFZUIGER

ORION

met de
enorme zuigkracht

Showroom

AMSTERDAMSCH VEERKADE 8

5231 TELEFOON 13311 - 'S-GRAVENHAGE

Ook op gemakkelijke betalings-voorwaarden verkrijgbaar **f 6.40 per maand**

RADIO-APPARATEN

Contant en in Huurkoop vanaf f 145.— compleet

E. STEVENS

Electrotechnisch Installatie-Bureau

Copernicusplein 9 Telef. 31009

's-GRAVENHAGE

5242 GESLOTEN GEHOORKAMER

DAMES-

HERSTELLINGSOORD, INTERNAAT EN EXTERNAAT

Heilgymnastiek - Massage

Diverse methoden van geneeskrachtige baden

Voorcoming en opheffing van obstructie bij de

periodieke circulatie

HUIZE „ILEX” (— bij de —) RIJSWIJK

5197 Spreekuren van 1-2 of volgens afspraak

Directie: HAGE Telefoon RIJSWIJK 156

COR VAN MOORSEL

JAN HENDRIKSTRAAT 9

DEN HAAG — TELEFOON 14953

Is het voordeligste adres voor

**BEDDEN
MEUBELEN
TAPIJTEN**

Tel. Voorburg 106

Vleeschhouwerij - Spekslagerij

Oude gerenommeerde Zaak - Daar benevens zeer concurrerend adres

VERWOERDT : VOORBURG
HEERENSTRAAT 11 TELEFOON V. 106

Verwoerd-Voorburg, Tel. V.106

Leverancier van de voornaamste families uit Den Haag en Voorburg

BELT VRAAGT BIJ ONS PRIJSOPGAAF!
ONS OP! TELEFOON V 106

De kunst van Adverteeren

Als de vertegenwoordiger van een zaak zich bepaalt tot het afgeven van een visitekaartje en dan heen gaat, zal hij zeker geen orders krijgen. Daarvoor is noodig, dat hij den menschen iets vertelt, hen overtuigt, dat zijn artikelen beter zijn dan andere en waarom. S

Uw Advertentie moet niet slechts een visitekaartje zijn, doch den lezers iets mededeelen, hen overtuigen, dat zij bij U beter bediend worden dan bij uw concurrenten.

Les extrêmes se touchent

Een courantendrukkerij is een inrichting waar in den kortst mogelijken tijd het grootst mogelijk kwantum werk moet worden gemaakt. Personeel en machines zijn daarop speciaal ingesteld. Snelheid is hoofdzaak; kwaliteit een, zij het dan voorname, bijzaak.

Een kunst-drukkerij is juist het omgekeerde. Daar is de afwerking hoofdzaak en teveel haast zou ten nadeele van het werk komen. Ook daar zijn personeel en machines speciaal op zulk werk berekend.

De meeste drukkerijen leggen zich óf op het een, óf op het ander toe, omdat het lastig is, zich op twee zoo uiteenlopende soorten van werk te specialiseeren. S

L'exception confirme la loi

Dat ziet men aan onze Drukkerij, die op haar rotatiepersen couranten en tijdschriften snel en in groote oplagen vervaardigt, doch wier snelpersen kunstproducten leveren als „Ned. Indië Oud en Nieuw“, „Het Huis Oud en Nieuw“, Oedaya (opgang) enz. Natuurlijk vervaardigen wij ook het middenklasse-werk, hetz.g. Handelsdrukwerk en wij beroemen er ons op, dat ons werk door geen onzer collega's kan worden overtroffen.

N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
DEN HAAG - NOBELSTRAAT 20 - TEL. 11987

ZIJT GIJ ABONNEE ?

van het rijk geïllustreerde en op zwaar kunst-druk in dubbeltoon-inkt gedrukte Maandblad S

NEDERLANDSCH-INDIË OUD EN NIEUW

Zoo niet, vraagt dan gratis proefnummer aan bij de Administratie Prijs per jaargang f 20.— te voldoen in halfjaarlijksche termijnen van f 10.— jaargang IX (Mei 1924—1925) bevatte o.a. bijdragen van: Dr. H. P. Berlage, Prof. T. J. Bezemer, B. P. Bremmer, Prof. Dr. Karl Döhring, Anne Hallema, Dr. F. W. T. Hunger, S. Kalf, Prof. Dr. N. J. Krom, W. O. J. Nieuwenkamp, Joh. F. Snelleman, V. I. van de Wall, Dr. P. Wirz, Dr. Karl With e.a., benevens talrijke boekbesprekingen.

DRUKKERIJ TEN HAGEN
NOBELSTRAAT 20 - DEN HAAG - TEL. 11987

landers, die naar deze kritiek ooren hebben! Het buitenland kan hen leeren, dat wij over de uitoefening van ons mandaat over Indië, door de historie gerechtvaardigd, ons niet hebben te schamen.

Een interview met den nieuwen G.-G. Speeches over Indië.

Jhr. mr. A. C. D. de Graeff, de nieuwe Gouverneur-Generaal, verklaarde in een onderhoud met Dr. A. E. Mathis, United Press correspondent te New York en corr. van *De Loc.* (20 Mei), dat hij de gezonde politiek hoopt voort te zetten, welke de prachtige economische ontwikkeling van Ned.-Indië heeft mogelijk gemaakt. „Ik zal alles doen wat in mijn vermogen ligt — aldus Z.Exc. — om de productie en den handel te bevorderen, internationale betrekkingen te verzekeren en mij strikt te onthouden van gouvernementele bemoeiing met prijzen, productie-omvang en markten. Ik ben overtuigd, dat dit de beste weg is voor onze groote rubber- en suikerproductie, onze thee en specerijen, en in de toekomst wellicht voor de katoen, de palmolie en andere producten, die nog in een beginstadium verkeerden. Ik zie met de grootste voldoening, dat de Ver. Staten belang stellen in onze rubberproductie. Ik zal alles doen wat ik kan om zulke buitenlandsche belangstelling te bevorderen. Slechts tegen één zaak zou ik op onze handel of cultures. Wij hebben buitenlandsch mogendheid een overwegenden invloed zou verkrijgen op onze handel of cultures. Wij hebben buitenlandsch kapitaal en buitenlandsche intelligentie noodig om Indië te ontwikkelen, omdat Nederland te klein is om die taak geheel alleen te vervullen. In Ned.-Indië wonen ongeveer 50 miljoen menschen, onze bezittingen strekken zich uit over een afstand, grooter dan die van New-York tot San Francisco. Het is duidelijk, dat wij buitenlandsche hulp noodig hebben om alles voort te brengen wat daar geproduceerd kan worden, en mijn politiek zal zijn: de deur te openen voor alle mannen van goeden wille en voor alle naties, die willen samenwerken in deze taak van civilisatie en ontginning. Er is reeds veel buitenlandsch kapitaal belegd. Nieuw kapitaal zal welkom zijn, het kome van de Ver. Staten of Engeland, van Frankrijk, België, Duitschland of Japan.“ Jhr. de Graeff wees met trots op de schitterende resultaten, welke het Nederlandsch bestuur heeft bereikt, dat slaagde in volkomen pacificatie en dat streeft naar ontwikkeling der inheemsche bevolking. De algemeene toestand is gunstig. Een groot probleem is de overbevolking van Java, maar het zal worden opgelost. De eenige kwestie van internationalen aard, het Las Palmas-geschied (de vraag of het eiland Miangas aan de V. S. of aan Nederland behoort) zal ook door arbitrage spoedig worden opgelost. De aanstaande Landvoogd besloot het interview door nogmaals uitdrukking te geven aan de dankbaarheid en opgewektheid waarmee hij zijn groote taak gaat aanvaarden.

Ter eere van Jhr. de Graeff werd in het St. Regis op de Fifth Avenue een diner gegeven, dat bij een zekere intimiteit het voordeel had de upper ten der Hollandse kolonie en die der voor Holland geïnteresseerde Amerikanen met klinkende namen bijeen te zien. (Java-Bode, 31 Mei). In zijne voortreffelijke en zichtbaar ge waardeerde rede wees de scheidende Gezant er op, dat men in Amerika nog niet op de hoogte is hoe buitenlandsche en in de eerste plaats Amerikaanse medewerking in onze Oost niet alleen toegestaan, maar zelfs gretig verlangd wordt. Het zal een van sprekers voornaamste pogingen zijn om dat te bewerkstelligen. Over zijn tweejarig verblijf te Washington liet hij zich ook in dien geest uit, hoezeer het bekende slogan „America for the Americans“ hem soms had getroffen en hoe gaarne hij dat veranderd wilde zien in „to live and to let live“. Indien dat het geval zou zijn, zou er een stoot gegeven worden aan internationale vriendschapsbetrekkingen, waarvan de gevolgen niet te overzien zijn. De Heer Schwedtmann, vice-president van de National City Bank, pleitte ook voor dien international goodwill en zag in Jhr. de Graeff een man, die in dat opzicht niet alleen van kolossaal belang zou zijn voor zijn eigen land en koloniën, maar voor de geheele wereld. Mr. William C. Redfield, de minister van Handel tijdens Woodrow Wilson, vroeg hoe het komt, dat de Amerikanen met hunnen fabelachtigen rijkdom te kort schieten in datgene, wat Europa en Holland in hooge mate bezit? Hoe komt het, dat een klein land van zeven miljoen inwoners, een koloniaal keizerrijk bestuurt, en verstandig bestuurt, zooals verleden en heden aantoonen? Spr. zette dit uiteen en roemde Jhr. de Graeff als een van die mannen, die daarvan een voorbeeld zijn.

„DE LANDBOUWER“
79 Copernicuslaan 79 Tel. 31676
DEN HAAG

UW ADRES voor 1ste kwaliteit Roomboter, Kass en fijne Vleeschwaren.
Geregelde aanvoer versche Geldersche Eieren.
Thuisbezorging zonder prijsverhooging. **Geén Filialen.**

De Rubberbereidingsordonnantie.

Bij den Volksraad is ingediend een ontwerp-ordonnantie op de rubberbereiding. *De Loc.* (21 Mei, blz. 2) bevat de belangrijkste bepalingen en de Memorie Toelichting. De bedoeling van het ontwerp is, preventief op te treden ten aanzien van de groote mogelijkheid op „ongebreedelde“ concurrentie bij den opbouw van bevolkingsrubber in de groote productiegebieden der Buitengewesten, teneinde zoodoende te voorkomen dat zowel de opkomende rubber-industrie als de vetersbelangen op den duur door de, bij zulk een koopdrift stellig ontstaande misbruiken, ernstige schade zouden worden. Te dien einde bepaalt de ordonnantie, dat het in bedrijf stellen van dergelijke rubberfabrieken tot een vastgestelde capaciteit gebonden wordt aan een licentie, door den G. G. te verlenen, welke verlening in die mate plaats heeft, die in een bepaald gebied gevestigde fabrieken zekeren houden de hand te kunnen leggen op een hoeveelheid ruwe rubber voor hun bedrijf. De reeds bestaande fabrieken (o.a. in Palembang, Djambi en West-Borneo) hebben recht op zulk een licentie voor de capaciteit welke zij hebben op het oogenblik van in werking treden der ordonnantie.

Het ontwerp is in de afdelingen van den Volksraad behandeld, door de Regeering opnieuw verdedigd, daarna in openbare vergadering gebracht. De ordonnantie is aangenomen met 27—14 stemmen (*Bat. Nieuwsblad*, 26 Mei, 2e blz., 28, 29 en 31 Mei). *Bat. Nieuwsblad* (1 Juni) en *De Deli Crt.* (1 Juni) hunne inzichten tegen de ordonnantie zijn aangevoerd, niet alleen deelen, maar zelfs niet begrijpen.

De provinciale opcenten (vervolg).

De Handelsvereniging te Batavia heeft den Landvoogd met klem van redenen verzocht zijn goedkeuring te onthouden aan de heffing der tien opcenten door de provincie West-Java. De gemeenteraden van West-Java verzoeken hetzelfde. Thans heeft ook het centralisatiecongres (zie *De Loc.* 25 Mei, blz. 3) dat verzoek adhaesie betuigd. Bekrachtiging van de opcentenbesluit — betoogt *De Loc.* van 26 Mei, blz. 17 — ware een miskenning, niet slechts van de inzichten der Regeering, die in principe op een name groepen der ingezetenen, welke zelden zoo eengezind en krachtig tot uiting kwam als in het tegen deze verhooging der belastingen. Terecht heeft het Decentralisatie-congres de zaak in breeder band beschouwd en haar aandacht uitgestrekt op eigenlijke oorzaak — de ontstentenis eener oplossing van het vraagstuk der financiële verhouding tusschen het land en de autonome gebiedsdeelen.

Wij verwijzen in dit verband naar de *Deli Crt.* (1 Juni), *De Sum. Post* (3 Juni), het *Bat. Nieuwsblad* (26 Mei, t/m 1 Juni) en het *Soer. Hbl.* (26 Mei, 3de blz.). De *Soer. Hbl.* bevat tevens een artikel over „De bestuurshervorming“ (26 Mei, 3de blz.). *De Loc.* over „Gemeentelijk fiscaal Strafrecht“ (20 Mei, blz. 29 en 3), „Gemeentepolitiek“ en „Gemeentefinanciën“ (27 Mei, blz. 3 en 13).

Het arbeidsonderzoek te Soerabaja. Communisme

De *Java-Bode* (31 Mei, L. N.) deelt e. e. a. mede het zeer uitgebreide Rapport van het Kantoor van arbeid, betreffende de arbeidstoestanden in de verschillende bedrijven te Soerabaja. Het onderzoek strekt behalve over de negen rechtstreeks betrokken bedrijven, nog uit over ruim 20 andere der belangste bedrijven te Soerabaja, waardoor inderdaad volledig overzicht van de arbeidsverhoudingen worden verkregen. In totaal waren tijdens het onderzoek werkzaam 11.521 vaste inheemsche werkkraachten en daarenboven bij een 5-tal bedrijven nog 750 oplosse koelies. Gewezen wordt in het rapport op een zeer losse arbeidsverband, dat in het algemeen voor het „vaste“ personeel bestaat, wat natuurlijk goede arbeidsverhoudingen nadeelig beïnvloedt. Het wordt in dit verband gewezen op het taalschil, dat vaak tot wanbegrip en wrijving aanleiding geeft. Een verdere aanleiding tot ontevredenheid gevonden in het feit, dat hier en daar werknemers werden uitgegeven voor vaste werkkraachten op nage wijze, dat deze daardoor in inkomsten bedragen en loonbeweging blijkt dat een zeer groot aantal der toekangs, bij de meeste fabrieken meer dan 50 pCt., aan dagloon ontvangt, 1.50 en meer.

ONROESTBAAR STAAL

Tafel-, Dessert- en Fruitmessen worden niet meer getast door azijn, mosterd, fruit, enz. Messenplanten onnoodig. Alleen afwasschen. Voordeelige prijzen.
Het Ideaal voor de Tropen
FONDERIE'S STAALWARENHANDEL
Gevestigd Ao. 1839 Achterom 17, Den Haag Tel. 136
Alle Staalwaren in de grootste sortering verkrijgbaar

KOEK, BANKET, CHOCOLADE EN SUIKERWERKEN
W. TEMPELMAN
 FAHRENHEITSTR. 417 - DEN HAAG
 SPECIALITEIT IN GEVULDE KOEKJES 5185

Inboedel ter Overname

Wegens plotseling vertrek naar Indië, overname aangeboden van geheelen, goed onderhouden, deffigen inboedel tegen f 12.500.—, centrum, terstond te aanvaarden. - Geen tusschenpersonen. - Uitsluitend geschikt voor Indische familie, dokter of legatie. Br. No. 5330 Bureau, Nobelstraat 20, Den Haag.

het algemeen wel den indruk bevestigt, dat te lage loonen niet als een der doorslaggevende redenen voor de staking konden zijn. Minder gunstig klinkt het rapport t. a. v. de huisvesting. Bij sommige bedrijven is die vrij goed verzorgd, bij de meesten wordt er echter niets aan gedaan, zoodat te dien opzichte zeer ongunstige toestanden bleken te bestaan. De normale arbeidstijd van 7 à 10 uren wordt door het Rapport niet ongunstig beoordeeld; in den drukken tijd heeft echter wel overwerk plaats van exorbitanten duur, soms wel 24 uur aan een stuk; in een bedrijf werd in 7 dagen zelfs 88 uren arbeid gepresteerd, in plaats van de normale 51 uur, waarvoor dan 100 pCt. extra-loon werd uitgekeerd. Het gebrek aan behoorlijk geschoold personeel en het ontbreken van een arbeiders-reserve zijn oorzaak, dat men niet anders handelen kon. Van 558 loekangs-niet-huisbezitters konden 46 pCt. voldoende met hunne inkomsten uitkomen, 54 pCt. echter niet. Steeds bleken, door te hooge huishuren, meestal ook de kosten voor licht en water en soms het transport een te drukken last te vormen. Zeer belangwekkend is voorts het uitgebreide verslag over de Vakbonden en hunne leiding. Ten slotte vermeldt de J. B. dat de directeur van B. B. werd uitgenoodigd om den Adviseur van de Decentralisatie op te dragen zoo spoedig mogelijk zich naar Soerabaja te begeven, ten einde, na overleg met het Gemeentebestuur, uitgewerkte voorstellen in te dienen in den loop van van 1926 en 1927 om afdoende verbeteringen te brengen in de woningtoestanden aldaar.

Wij vestigen de aandacht op de Java-Bode (1 Juni „Mr. Joekes' oordeel over stakingen in Indië“) en het Soer. Hbl. (22 en 29 Mei, 2de bl. „De Week“). Voorts op het Soer. Hbl. van 22 en 25 Mei, 3de bl. „Duistere aspiraties“ en de Java-Bode van 26 en 27 Mei „Bewapend Communisme“ en „Geen communistische overheidssdienaren“. In verband met het rondschrjven van de Regeering, waarin het lid zijn van eenige vereenigde onverenigbaar wordt verklaard met het bepleeden van een landsbetrekking, kan de Deli Crt. (2 Juni) mededeelen, dat het uitvaardigen van dit rondschrjven geen uitvloeisel is van een toestand, die dadelijke voorziening behoeft, doch alleen te beschouwen is als een logisch gevolg van de maatregelen, die de Regeering in haar strijd tegen de ongewenschte elementen heeft gemeend te moeten nemen.

II. UIT DE INLANDSCHE PERS.

Uit de Moslimsche Wereld.
 C. Iran (Perzië).
 II (Slot).

Al heel spoedig bleek, zegt de schrijver, dat de beide toonaangevende heeren het niet al te best met elkander konden vinden en ook niet met elkanders meeningen konden accoord gaan.

Het conflict, dat dientengevolge ontstond, had tot gevolg dat de heer Dhiauddin van zijne functie werd ontheven en dat de vroegere Wazir, Prins Farmanfarma, weder in genade werd aangenomen en in zijne vorige functie werd hersteld.

De heer Ridha Chan bracht, als hoofd van het leger, vele verbeteringen tot stand en had bij het onder één hoofd brengen van alle troepenafdeelingen, het geluk, den steun te hebben van het volk, dat hem als vóórman prees.

Met Prins Farmanfarma ging het echter ook niet al te best en werd hij om die reden vervangen door den heer Moesjiruddawlah, doch, toen het op het aanwijzen van de macht aankwam, moest ook hij van den ministerzetel opstaan en verklaarde de heer Ridha Chan zich zelf te zijn de eerste Wazir van het land.

In het jaar 1923 was de jonge sjah gedwongen geworden, Teheran te verlaten en is daar tot heden teruggekeerd.

Blijkbaar niet teleurgesteld over hetgeen hij had meegedevonden, wilde hij hoofd van het leger zijn, zyne functie alleen aan den sjah toekomt en welke eening althans zoo werd begrepen door zijne partijgenooten, die om die reden de rust begonnen te verstoren, met het doel den leider Ridha Chan ten val te brengen.

Doch die pogingen faalden.

Den 2en October van gemeld jaar, vertrok een regeeringsgevolmachtigde van Teheran naar Parijs, met de opdracht den jeugdigen sjah Ahmad Chan, die zich daar ter plaatse ophield, te bewegen naar zijn land

terug te keeren, doch, bevreesd voor de macht en den invloed van Ridha Chan, weigerde de eerste en werd de laatste daarna op den 30sten October door de bevolking als sjah van Iran gehuldigd.

De heer Moehiddin Pasja, gewezen gezant van Turkije te Teheran en thans in die functie te Cairo werkzaam, heeft de Egyptische pers, met betrekking tot de toestanden en verhoudingen in Perzië ingelicht en daarbij verklaard, dat hij, na de beweging in dat land zorgvuldig te hebben gade geslagen en gevolgd, van meening is, dat Perzië, wanneer de leider de komende bezwaren zal weten te overwinnen, er groote kans bestaat dat Perzië zich voorspoedig zal ontwikkelen.

Hij weet de rust te bewaren, beschikt over een krachtige parate troepenmacht, kan organiseren, heeft er den slag van om de wapens in handen van de wilde stammen onschadelijk te maken en is thans bezig de financiën van het land methodisch en grondig te regelen.

Hij staat er voor in dat hij tot overeenstemming zal komen met het parlement in zake den aanleg van een spoorbaan tusschen Laizt Quazidin en Al-Mahmazah, terwijl hij zich voorstelt door heffingen op de thee en de suiker, 's lands kas met 4 miljoen Turksche djenieks jaarlijks te versterken.

Deze gelden zullen worden benut voor den aanleg van een nieuwe spoorbaan voorbij Teheran, waarvoor aan eene vreemde maatschappij reeds de toezegging is gegeven om die aangelegenheid te regelen.

Vershillende nieuwe wetten in het belang van de volksontwikkeling werden reeds door het parlement goedgekeurd, w.o. die de oprichting van verschillende scholen en van inrichtingen voor de opleiding van advocaten, militairen enz. beoogen en welke instellingen goed worden bezocht.

Hoewel de toonaangevende geestelijken nog op de hand zijn van het vroegere bestuursstelsel, worden zij bij het beramen en uitvoeren van maatregelen toch door het nieuwe bestuur geraadpleegd.

Van de vreemdelingen hebben hoofdzakelijk Engelsen en Russen de leiding van de economie in handen en concurreeren op dit terrein met elkander, vooral in suiker.

Toen een hongersnood in Iran uitbrak, voorzag Rusland de bevolking kosteloos van duizenden zakken meel.

Doch ook de Engelsen staken veel kapitaal in het land in den vorm van de oprichting van Banken en het in het leven roepen van Naamlooze Vennootschappen, waartegen niet te concurreeren valt.

De Fransche studenten, die te Cairo studeeren, hebben door hun leider, den heer Dr. Mirza Mohamad Kamal, een telegram gezonden aan sjah Ridha Chan, waarin zij, onder meer, uitdrukking hebben gegeven aan hunne gevoelens over de nieuwe orde van zaken en daarin verklaard, dat zij vertrouwden dat de nieuwe leider van Iran, Perzië zou opvoeren tot zijne vroegere grootheid, welke door de ongelukkige Quadjar-familie, tengevolge van hare willekeurige handelingen ten opzichte van het volk, zoo zeer was geschaad.

III. UIT DE CHINEESCHE PERS.

De vreemdelingen in China.

I.

In de „Pewarta Soerabaja“ van 5 December 1925 is opgenomen eene vertaling van het schrijven, hetwelk de Chineesche gezant te Weenen, de heer Huang Yung Liang, heeft gericht aan den staf van medewerkers van het aldaar uitgegeven nieuwsblad „de Neue Freie Presse“ en waarin zijne denkbeelden omtrent het bovengemelde onderwerp worden uiteengezet.

Daaraan is het navolgende ontleend:
 Eerbied voor ouders, broederliefde, belangstelling, rechtvaardigheid en nederigheid waren hoofdeigenschappen, welke vanaf de vroegste tijden in het Chineesche familieleven op den voorgrond traden en in de Chineesche volksziel leefden, terwijl het toenmaals gegeven onderwijs het verlangen naar rust en een rustig levensbestaan ontwikkelde.

Wanneer het volk door onbehoorlijke behandeling en bejegening niet werd geprikkeld, dan was eene algemeene eigenschap het uitcofenen van geduld.

China is een groot en rijk land, dat in den bodem alle natuurproducten bergt en het behoef dan ook geene verwondering te wekken, dat het land nog een 500-tal jaren geleden sterk was bevolkt en over vol-

MANGELS-WRINGERS
 TAFELMANGELS
 GORDIJNSPANNERS

FA J. L. RICHEL A^{ZN}
 WESTEINDE 224
 'S-GRAVENHAGE 5219

Het beste adres voor alle Huis-houdelijke artikelen en IJzerwaren

NIJMEGEN

Effecten Coupons
 Verschaffen alle reisbiljetten voor het buitenland
Assurantiën Brandkluis

Effecten- en Wisselbank Bouvy
 Lange Burchtstraat 14 - Nijmegen - Telef. 2480 en 2481

ARBEIDSBEURS VOOR DEN OUD-IND. MILITAIR

Gevestigd te NIJMEGEN
 Oude Varkensmarkt 41-53 Telefoon 1865
 Geopend van 9-12 v.m. en van 2-4 uur n.m.
 Zaterdags na 12 uur gesloten
 Directeur A. VAN BOXTEL
 Correspondentschappen in vele plaatsen.

Correspondentschap te
 AMSTERDAM, J. van Loggem, Cilliersstraat 30h
 DEN HAAG, G. J. L. Verhoeven, Valkenboschk. 34
 ROTTERDAM, J. F. Ferwerda, Calandstraat 24b
 Telefoon van 9-12 10733
 ARNHEM, G. J. Hoetink, Ammastraat 58

N. N. Werkgevers!

Bovengenoemde Beurs stelt zich ten doel Oud-Indische Militairen aan den arbeid te helpen.

Zij is nagenoeg te allen tijde in staat om degelijke Oud-Indische Militairen beschikbaar te stellen voor verschillende betrekkingen, als bijvoorbeeld:

Boekhouder, Kantoorbediende, Concierge, Huisbewaarder, Portier, Fabrieksopzichter en -waker, Jachtopziener, Magazijnmeester, Magazijnknecht, Wissellooper, Ploegbaas, Depôthouder, Huisknecht, Hulpmonteur, Stoker centrale verwarming, Knecht van de apotheek en ander Personeel voor Zieken- en Weeshuizen, waaronder ook gediplomeerde Verplegers, Controleurs en Wakers voor den Nachtveiligheidsdienst, Telegrafisten en Telefonisten, Koks. enz., waaronder geschoold Personeel.

De personen zijn allen vrij van militaire plichten
 Gaarne houdt zij zich aanbevolen voor Uwe aanvragen om personeel, zoowel hier te lande als in Ned. Oost- en West-Indië.

MAX POOL
 POSTZEGELHANDEL
 KORTE POTEN 25 - DEN HAAG
 TELEFOON 16722

INKOOP — VERKOOP
 POSTZEGELVEILINGEN

DENKT
 U wel aan ons blad voor
 Uw reclame?

Goed Adverteeren beteekent
 grootere omzet;
 dus meer winst

B. G. TAL, Leeraar M.O. Boekhouden
Stille Veerkade 24 's-Gravenhage
Telefoon 14715 5069

Opleiding voor het M.O. Examen en voor
het Examen Privaat-Dozent
(Genootschap voor Practisch Handelonderwijs)

Accountantskantoor van
C. STENEKER & J. SIBLESZ J.
Leden van het Ned. Inst. van Acc. 5283
's-Gravenhage - Prinsegracht 72 - Tel. 36927
:- Inrichten en controleren van boekhoudingen. :-

UITVERKOOPS-
PRIJZEN.
Omlifstingen
op iedere maat
GEOPEND
van 9-12 1/4
en van 2-7
uur.
ZATERDAGS
tot 9 uur.

A. LOTGERING
Tandarts
Suezkade 72 - Den Haag - Tel. 32305
Spreekuren: 8.30-9 v.m. 5211
1.30-3 namidd., 7-8 namidd. (behalve Zaterdag)

*Aan de Leden
van „Oost en West”*

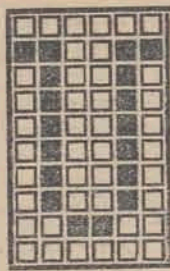
Het bestaan van het „Koloniaal
Weekblad” is, dit behoort
geen betoog, een levensbehoefte voor
Uw vereeniging.

Op twee manieren kunt U het orgaan
steunen:

- 1°. door de adverteerders, die Uw
weekblad helpen financieren, met
Uw inkoop te bevoordeelen en
daarbij den naam van het blad te
vermelden,
- 2°. door Uw leveranciers aan te sporen
in Uw orgaan te adverteeren, of
door onzen reiziger bij Uw leve-
ranciers een introductie te ver-
schaffen.

Mogen wij op Uw medewerking in deze
rekenen?

DE UITGEEFSTER.

APOTHEEK EN DROGISTERIJ „DE GOUDEN VIJZEL”

A. P. A. HOBDEL-MOLL SCHNITZLER, APOTHEKER
VAN BOETZELAERLAAN 130 - TELEFOON 51971
'S-GRAVENHAGE

Allopathische en Homoeopathische Geneesmidd. Urine-Onderzoek

doende middelen beschikte, zonder dat hulp van el-
ders noodig was.

In de 15de eeuw bezochten de vreemdelingen China
en werden door het Chineesche volk eerbiedig ont-
vangen.

Doch in het begin van de 19de eeuw brachten de
Engelschen het opium in niet geringe hoeveelheden te
Canton aan.

De toenmalige gouverneur van de stad, de heer Ling
Tse Shu, liet het voor de bevolking gevaarlijke product
verbranden en werd, tengevolge van die daad, door
Engeland aan China de oorlog verklaard.

Onvoorbereid voor dien strijd, moest China wel de
verliezende partij zijn en werd het gedwongen te Nan-
king den vrede te teekenen, waarbij Hongkong aan de
Engelschen werd afgestaan en 21 miljoen dollar als
schadevergoeding moest worden betaald.

Een jaar later teekende China eene nieuwe overeen-
komst, waarin aan Engeland het recht werd toegekend
om alle eigen producten en handelswaren in te voeren
in Canton, Amoy, Fuchow, Nungpo en Shanghai, terwijl
tevens vergunning werd gegeven met oorlogschepen
alle havens in te varen.

Het in het jaar 1858 door Engeland afgedwongen
contract bepaalde onder meer in de artikelen 9 en 15,
dat de in de settlements gevestigde Chineezzen onder
Engelsche jurisdictie werden gesteld en dat aan de
Chineesche Regeering verboden werd meer dan 5 %
van de waarde der ingevoerde handelsgoederen te hef-
fen.

Het Engelsche voorbeeld volgende, sloten Amerika
en Frankrijk in datzelfde jaar overeenkomsten met
China.

De onderstaande opgave kan een overzicht geven
van de nog verder door China met de vreemde Regeer-
ingen gesloten contracten:

- 1847 met Zweden en Noorwegen;
- 1860 met Rusland;
- 1861 met Duitschland;
- 1862 met Portugal;
- 1863 met Denemarken en Nederland;
- 1864 met Spanje;
- 1865 met België;
- 1866 met Italië;
- 1869 met Oostenrijk en Hongarije en
- 1871 met Japan.

Het sluiten van al deze overeenkomsten is de oor-
zaak geweest dat China eene onzekere politiek voerde.

China had natuurlijk het teekenen dier contracten,
die aan het land geen voordeel brachten, kunnen wei-
geren, doch dan zou gewapende interventie daarvan
het gevolg zijn geweest en dat wilde men, als niet ge-
wenscht, vermijden.

Na den verloren strijd met Japan, werd China, in
het jaar 1895, bij den vrede van Mak Kwang, gedwon-
gen de navolgende streken over te geven, n.l.:

het eiland Formosa, de Percadoreseilanden, de eilan-
den ten Oosten van de baai van Liautung, terwijl het
door overmacht in de volgende jaren werd gedwon-
gen af te staan, nl. Kiautschau aan Duitschland, Wei-
haiwei aan Engeland, Kwantshouwan aan Frankrijk en
het eiland Liautung aan Rusland.

Het gevolg hiervan is geweest de vernedering van
China en tevens groote moeilijkheden voor de verschil-
lende mogendheden.

Om slechts één voorbeeld te noemen:
Tengevolge van het in het leven roepen der boven-
gemelde douaneregeling ging er veel meer geld het land
uit dan dat er binnenkwam en verminderde de koop-
kracht van het volk.

(Wordt vervolgd.)

Oost- en West-Ind. Literatuur-Overzicht.

De totale zonsverduistering op 14 Jan. 1926.

In eene den 26en Juni gehouden vergadering van de
Kon. Akad. v. Wetenschappen heeft Prof. Pannekoek
verslag uitgebracht over de Nederl. eclips-expeditie
naar Palembang op Sumatra. Dit verslag moest helaas
heel kort zijn aangezien een wolkenluiser op het
moment dat de zonsverduistering plaats had, elke waar-
neming belette, waardoor de expeditie totaal mislukt is.
Het voorbereidingswerk is echter gelukkig in zoover
niet vergeefs geweest, dat de Akademie nu in het
bezit is van instrumenten die bij volgende eclipsen — in
1929 is er een in Atjeh — opnieuw gebruikt kunnen
worden.

Gelijk bekend is was deze totale zonsverduistering ook
te zien op andere eilanden van den Archipel, o.a. op

Mevr. JOH. VAN DER WISSEL
BERKENBOSCHBLOKSTRAAT 11
DEN HAAG
LEERARES PIANO- EN
ENSEMBLESPEL 5089
SPREEKUR VAN 1.30 TOT 2.30

Borneo, waar Pontianak nog juist binnen de totalite-
zone viel. Ook daar dreigde de hemel met sterke be-
king, doch juist op 't oogenblik dat de verduistering
gon, trokken de wolken weg en gedurende het gehe-
verloop bleef de hemel volkomen helder, zoodat
daar het zeldzame en zeer interessante natuur-
schijnsel prachtig heeft kunnen waarnemen.

Een missionaris, Pr. Fulgentius, die op den dag
verduistering te Pontianak vertoefde, geeft er
aardige beschrijving van in „Onze Missien”, het
niale Missie-tijdschrift van Juni jl., waaruit we het
gende citeeren.

„... Ik had me dan op dien dag van den juisten
voorzien en met het horloge in de hand, het oog gerich-
op den secondenwijzer, verbeidde ik het oogenblik
waarop het eerste begin of het eerste contact van
maanschiif met den zonnerand zou plaats hebben, en
precies op het opgegeven oogenblik raakte de ma-
schijf den rand der zon. Langzaam gleed nu de zw-
schijf der maan over de zon heen, steeds meer en me-
van hare oppervlakte bedekkend. Eerst toen ongeveer
drie-kwart van de zon bedekt was, begon men lang-
zamerhand lichtvermindering waar te nemen. Langzaam
steeds kleiner en kleiner werd het overblijvende sik-
vormige gedeelte en in diezelfde verhouding nam ook
lichtsterkte af. Vooral het westelijk gedeelte van
hemel nam nu een donker en dreigend uiterlijk
als of er een zware onweersbui in aantocht was,
schoon de hemel onbewolkt was. Kobus, onze aap, be-
het benaauwd te krijgen en kroop angstig in z'n hok
maar ziende dat wij met zeer wetenschappelijke gezin-
ten, gewapend met kijkers en zwartgemaakte glazen
verschrokken onze waarnemingen voortzetten, kon
toch z'n apennieuwsgierigheid niet langer bedwingen
kwam voorzichtig even om den hoek van zijn huis
eens naar de verdwijnende zon kijken, maar had 't
niet erg begrepen op dat vreemde gebeuren. De kipp-
gingen op stok en de zwaluwen, die eerst druk roe-
vlogen, zochten hun nachtverblijf op en de vleermuis-
kwamen te voorschijn om hun nachtelijken rooftocht
beginnen. Nog een heel smal randje... en sterren wor-
den gezien, zelfs in de nabijheid der zon,.... nog
streepte en... weg was de zon en nu zagen we plots
gitzwarte maneschijf met een prachtig wit stral-
licht als een krans omgeven — de Corona — en spo-
taan klonk het uit aller mond: wat prachtig! Toen

ook nog maar een puntje van de zon zichtbaar was
er van dien krans absoluut niets te zien. Een
lang duurde het verschijnsel en glom de Corona
haar vreemdsoortig wit licht, dat op de aarde een flauw
geheimzinnig licht wierp, bijna overeenkomend met het
flauwe maneschijn. Kobus had zijn wetenschappelijke
observatie opgegeven en met een ernstig gezicht zat
weer in z'n hok, blijkbaar z'n naderend einde afwach-
end zich schikkend in het onvermijdelijke! Doch al te
aandacht kon ik op dat oogenblik niet wijden aan
lid van onze wetenschappelijke expeditie (!). Mijn
werd weer getrokken naar dat prachtige, eigenaardige
licht der Corona. Prachtig! Ieder, die het geluk heb-
heeft een totale zonsverduistering mee te maken,
ongetwijfeld instemmen met het woord van Lockyer,
het een der meest grootsche en ontzagwekkende
schijnselen is. Slechts een minuut ongeveer genoten
van dat indrukwekkende hemelgebeuren en toen kwam
de zon weer te voorschijn. Het eerste puntje dat ge-
werd, was als een schitterende elektrische vonk tegen
het felle intensieve licht, waartegen het oog niet bestand
was. Gedurende de verduistering was de temperatuur
van 33° C. gedaald tot even onder 29° C., maar van de
zoogenaamden verduisteringswind, die gewoonlijk ster-
voor de totaliteit opsteekt en gedurende de totaliteit ster-
toeneemt, was absoluut niets te bespeuren. Het
bladstil, maar niet doodstil. Want nauwelijks was
totaliteit ingetreden, of we hoorden van alle zijden
afbranden van mortjans en donderbussen, waarmee
Inlanders het hemelmonster schrik trachten aan-
jagen en het op de vlucht trachten te drijven.

electrisch licht in de stad ging aan, zeker ter gerus-
stelling van angstige zielen. Evenwel begonnen
Chineezzen en ook onze Dajaks al langzamerhand
dwaas bijgeloof aan het hemelmonster te laten van
dank zij de scholen. Van Gouvernementswege waren
alle scholen 'n aantal platen gezonden waarop
duidelijke verklaring met tekening van de zons-
verduistering. De goeroe's en onderwijzers werden in
begeleidend schrijven aangemaand, hun leerlingen
te onderrichten over de zonsverduistering. Die
was ook voorzien van een gaatje, bedekt door
stukje film, waardoor men zonder schade voor het
de zon onafgebroken kon waarnemen. Ook vele
weten tegenwoordig wel dat er geen hemelmonster
staat, dat aan de zon knaagt.

Inhot
sche so
and-arc
relke
tot hec
waterie
De inte
Kester.
jaarver
Bibliog

Jaar
Lith (1
een zer
chr. -
neid t
Galism
gtoer
S. S.
Mak
en ald
Toone
dria,
— Bo
sche k
Mr. J.
toverg

In de
studie
Brits

RC

van
aa

LUJ
van

Voor Hondenartikelen:
Krachtvoeder, Dogcakes, Hokken, Manden, Stoelen,
Halsbanden, Lijnen, Transporthokken, enz.

IS HET ADRES:
P. H. VERSEVELDT
Fred. Hendriklaan 204 - 's-Gravenhage - Tel. 53384
(Voortzetting der zaken v. d. Fa PETERS & Co., Parkstr. 97)

J. MOOIJMAN
 SEGBROEKLAAN 2 - 's-GRAVENHAGE
Kruidenierswaren, Comestibles
en Vleeschwaren 5182
 BEZORGING DOOR DE GE-
 HEELE STAD ZONDER PRIJSVERHOOGING

WASCH-, STRIJK- EN GLANSINRICHTING
J. M. VAN DEN BERG
 TASMANSTRAAT 15 - 's-GRAVENHAGE 5277
SPECIAAL ADRES VOOR INDISCHE FAMILIES

Een goed en billijk adres
 voor
prima Thee en Koffie
 is 5162
Thee- en Koffiehandel
Noordeinde 105a
 's-Gravenhage Telefoon 12413

Eenige dagen voor de zonsverduistering vertelde ik aan een ouden Dajak, dat er een zonsverduistering zou plaats hebben; maar ik zei hem, je hoeft er niet bang voor te zijn, want ik hem het monster goed geobserveerd en nagegaan, zodat ik precies weet, wanneer hij wil beginnen de zon op te eten en ook juist weet aan welken kant hij zal beginnen te knabbelen. Nu, zei ik, dat kan ik hem niet beletten, maar ik zal het monster toch dwingen, als hij de zon opgeslokt heeft, ze weer uit te spuwen! Dat vond de man toch wel wat al te kras, en hij begreep er uit, dat ik den draak wilde steken met zijn opvatting over dat hemelmonster, zoodat hij eindelijk vroeg: Maar toean, als het dan geen monster is, wat is het dan, dat ons de zon wil ontnemen? Ik gaf hem nu natuurlijk zoo goed en zoo kwaad als dat ging een verklaring van de zonsverduistering. Wel keek hij me nog wat wantrouwig aan, maar toen hij later zag dat alles nauwkeurig plaats had, zoo als ik het hem voorspeld had, had ik zijn vertrouwen gewonnen...."

omdat het eene instelling betreft welke lijnrecht ingaat tegen de wijze waarop overal elders de individuen zich tot samenlevende gemeenschappen vormden.
 In hetzelfde Nr. vindt men een bespreking door Dr. A. C. Kruyt van W. Kaudern, Migrations of the Toradja in Central Celebes, welke een waarschuwing inhoudt om diens voorstellingen en gevolgtrekkingen zoo maar te aanvaarden.

De Periskoop. A'g. Weekbl. voor Suriname.

De hr. E. Essed vervolgt in de Nrs. van 22 en 29 Mei zijn artikelenreeks: Naar de Tibiti. — In dezelfde Nrs. schrijft A. P. Penard „Iets over de feesten bij onze Caraïben". Ook bevat het Nr. van 22 Mei een (uit de Ind. Verlofganger overgenomen) artikel van Fr. Oudschans Dentz over Suriname.

Zending en Missie.

De Macedoniër. Juni '26. Het uitzicht bij den Islam, door Mrs. Fok (ontleend aan de „Opwekker"), door D. Pol. — De Hulpdiensten op het Zendingsterrein Solo, door D. K. Wielenga. — Het karakter van het heidendom bij de Soembaneezen, door P. J. Lambooy. — Van mijn Uitkijk, door D. Pol.

Lichtstralen op den Akker der Wereld. 1926, N. 1—2. De opwekkings-beweging op Nias in haar oorsprong, ontwikkeling en verloop geschetst, door H. Kluin (met afb. en kaartje).

Annalen van het Missiehuis te Tilburg. Juli '26. Vooruitgang op Kei, door Pr. J. Grent (met ill.). — Een H. bediening met hindernissen op Kei, door Pr. E. Goossens. — Naklank van mijn reis naar Makassar, Batavia en Banggajay, door Pr. Mgr. W. Panis. — Van een zilveren professiefeest op Celebes, door Pr. H. Croonen.

Historisch Tijdschr. V, Nr. 1. Martinus Joannes Niewindt, missionaris op Curaçao, 1824, door G. A. Meijer.

De Mijningenieur.

Uit den inhoud der Mei-afl. In Memoriam Dr. R. D. M. Verbeek, door G. L. L. Kemmerling. — De ertsafzettingen van de Katanga, door ir. M. E. Akkersdijk. — Zijn de Lematang bruinkolen en overgangskolen nu reeds van economische beteekenis? door ir. A. L. ter Braake, met dupliek en slotwoord, door ir. M. H. Caron. — Een en ander op het gebied van opsporen van nuttige delfstoffen door geophysische methoden.

Pandecten van het Adatrecht.

Als uitgave van de Kon. Ver. Koloniaal Instituut (Meded. No. IV, afd. Volkenkunde No. 2) is verschenen deel VIII der „Pandecten van het Adatrecht". Deze lijvige bundel van 850 blz. druks handelt over het recht in zake gezinsleven en huwelijksontbinding in Indonesië; de literatuur is bijeengebracht en bewerkt door mr. J. C. Berenschot, J. P. Duyvendak, D. M. Hollestelle, mr. E. van Hoogstraten, W. Koesoemo, dr. V. E. Korn, M. Nazief, mr. J. Oppedijk, mr. T. H. de la Parra, W. Prodjudikoro, mr. A. Veenhuizen, J. C. Vergouwen, wijlen A. W. L. Vogelesang en mr. J. Woudstra.

Algemeen Landbouwweekblad voor Ned.-Indië.

Hoofdzakelijke inhoud van No. 47 (22 Mei). Associaties in den landbouw in Japan. — Een pleidooi voor vreedzame penetratie ter Westkust van Sumatra door vestiging van een gouvernementen oliepalmondername, (ontleend aan de N.R.Ct.). — De Japanische kamferproductie. — Rubberbereidingsordonnantie. — De Indonesiër met zijn rubber (slot). — Het tekort aan eigen rijst in Ned.-Indië.

De Indische Mercur.

No. 26 (30 Juni). Berichten van de Afd. Handelsmuseum van het Koloniaal Instituut. No. 26. Nieuwe onderzoekingen over Cubeben (staartpeper) (slot). — Propaganda-afdeeling der Internationale Vereniging voor de Rubber- en andere cultures in Ned.-Indië. — Economisch overzicht van Nederlandsch-Indië, de Straits Settlements, enz. over 1925 (ontleend aan het jaarverslag van de Ned. Handel Mij. over 1925). — Kultuurberichten. — Kleine mededeelingen. — Financiële berichten en verslagen, zoomede de overige vaste rubrieken. — De afd. Handelsmuseum van het Kol. Inst. geeft recente literatuur over cacao, kina, koffie, suiker, tabak en thee.

Madjoe.

Het Juli-Nr. van het maandblad der vereniging van oud- en actief dienende onderoff. van het leger in O. en W. Indië „Madjoe", bevat behalve de in elk Nr. geplaatste stukken over de actie tot algeheele gelijkstel-

Koloniaal Tijdschrift.
 De Juli-afl. opent met een belangrijke, uitvoerige beschouwing van den hr. H. J. van Mook over Koeta Gedé, gelegen 4 palen ten Zuid-Oosten van Jogjakarta. Koeta Gedé, waar de begraafplaats der vorsten van Mataram een blijvend object van vereering vormt, is niet als zoo veel andere in vroeger tijd belangrijke vorsteden (Padjang, Kartasoera, Plèrèd bijv.) vervallen tot gewone plattelands-desa, maar heeft tot den huidige dag een eigen karakter van Javaansche stad behouden. — De hr. C. Lekkerkerker schrijft een artikel over „Geografische begrippen en de benoeming der hemelstreken bij de Indonesische volken". Verschillende opmerkingen van den schr. bevatten stof tot overdenking, zoo bijv. wanneer hij er op wijst dat in de oudere Javaansche literatuur gegevens ontbreken over volksbeschrijving, landbeschrijving, geografische kaarten en reisbeschrijvingen. Dit treft te meer omdat zoo vaak gezegd wordt dat de avonden van ouds een zeevaardend volk zijn. — De hr. J. de Stoppelaar geeft eenige aantekeningen over de volkvolking van Banjoewangi. — De hr. S. Kalff schrijft over Duitschers welke in den loop der tijden zich in Indië verdienstelijk hebben gemaakt. — Ten slotte „Eenige splinters" van H. T. Damsté en de gewone „Kroniek", waarin verschillende onderwerpen worden behandeld.

De West-Indische Gids.

Inhoud van het Juli-Nr. De oprichting der Curaçao-sche schutterij, door Mr. B. de Gaay Fortman (aan het oud-archief van Curaçao ontleende bijzonderheden, welke een juist licht werpen op de geschiedenis dan tot heden uit gedrukte bronnen bekend was). — Eene waterleiding voor Paramaribo, door D. G. J. Bolt. — De interoceaanische verbinding voor 100 jaar, door C. K. Kessler. — Adres der Koloniale Staten dd. 14 Mei 1926. — Aanverslag van het Van Eeden-Fonds (over 1925). — Bibliographie.

Djawa. Tijdschrift van het Java-Instituut.

Jaarg. VI, afl. 2 (April '26). In memoriam Pastoor van Lath (met portret). — Was het Javaansch volk eertijds een zeevaardend volk? door J. P. Koster (deze vraag meent schr. — althans wat de groote vaart betreft — ontkenning te kunnen beantwoorden). — Baraboeoer en vanatisme, door Dr. W. F. Stutterheim. — De poënden van Ngloerah, door S. Soehari. — Toeters en piepers, door S. en A. Brandts Buys—van Zijp. — Sech Joesoep Makasar (door de Compagnie naar Kaapstad verbannen en aldaar overleden). — Ketimpoeng (klankenspel). — Tooneel. I. Het wajang-feestspel te Jogjakarta. II. Laras-djaja, door J. S. en A. B. B. v. Z. — Tijdschriftenschouw. — Boekbespreking (De Sudamala in de Hindu-Javaansche kunst. — Het Barabudurprobleem). — In Memoriam Mr. J. H. Abendanon, door Prof. Dr. G. A. J. Hazen (overgenomen uit het Kol. Weekblad).

Nederlandsch Indië. Oud en Nieuw.

Juli-afl. bestaat grotendeels uit een, kwistig gebeurde, bijdrage van den hr. J. A. Loebèr Jr., getiteld „Grote personen en dieren uit de Javaansche geschiedenis". — Verder een artikel van W. O. J. Nieuwenhuis: Van eenige raadselachtige voorwerpen (steenen in de Noordzee?) en een weinig bekende kluisenarij op Bali. — Ten slotte eenige boekbesprekingen.

De Kastenmaatschappij op Bali.

In het Juli-Nr. van „Mensch en Maatschappij" geeft de hr. C. Lekkerkerker het slot van zijn doorwrochte studie over de eigenaardige „Kastenmaatschappij" in Britsch-Indië en op Bali; een interessant onderwerp

ROTTERDAMSCH LLOYD

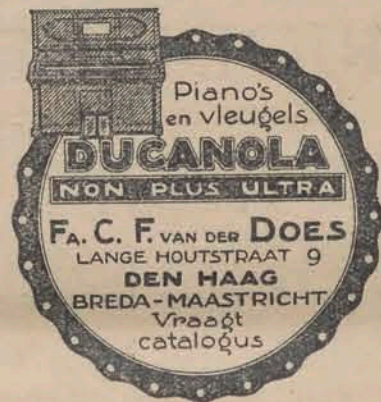
Directie: WM. RUYS & ZONEN - ROTTERDAM 5009

Geregelde MAIL- en PASSAGIERSDIENST van ROTTERDAM naar NEDERLANDSCH-INDIË met aansluiting naar alle havens in den IND.-ARCHIPEL

LUXUEUS INGERICHTE MAILBOOTEN, alle voorzien van draadloze telegrafie en onderwater-klokksignaal.

VLEESCHHOUWERIJ EN SPEKSLAGERIJ
 VAN
D. ELINGS
 HOFLEVERANCIER AAN
 BEIDE HOVEN
 PIET HEINSTRAT No. 81, DEN HAAG
 TELEFOON 31843 5319
 LEVERING VAN UITSLUITEND 1^e KWALITEIT
RUND-, KALFS- EN VARKENSVLEESCH
 Specialiteit in fijne WORST en VLEESCHWAREN

FOCKE & MEITZER
 52 Hoogstraat
DEN HAAG
PORSELEIN, KRISTAL,
AARDEWERK, HUISHOUD EN
KUNST 5304
 Gratis verpakking voor Indië onder garantie

P. DE KAT ANGELINO
MOEDRA'S OP BALI
 MET 60 TEEKENINGEN VAN
TYRA DE KLEEN

PRIJS gecart. f 9.— geb. in geh. linnen f 11,50

„Hoe voortreffelijk zijn de priesters zelve geteekend. Met goed overleg is, zoowel in de serie Boeddha-priesters als in die van de Sjiwa-priesters, iedere persoon tweemaal geteekend, van voren en van terzijde, daardoor wordt de houding van het lichaam en in 't bijzonder van de handen zeer duidelijk." (N. Rotf. Crt.)

Uitgave v. d. N. V. „ADI-POESTAKA", Den Haag

NEDERLANDSCHE HANDEL - MAATSCHAPPIJ

Gestort Kapitaal f 80,000,000.-
Statutaire Reserve 21,117,340.-
Buitengewone Reserve 22,660,000.-

Hoofdkantoor: AMSTERDAM.

Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE.

Vestigingen in Nederlandsch-Indië,
Straits-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transferten
Incasseringen en Financieringen.
Schriftelijke en Telegrafische Credieten.
Reiscrédietbrieven.
Depositio's.
Rekeningen-Courant.
Administratie van Effecten en alle andere Bankzaken

DE BAS & Co., Bankiers

HEERENGRACHT 17 - 'S-GRAVENHAGE

BELASTEN ZICH MET ALLE BANKZAKEN

:: Safe-Inrichting ::

Berijdt
Gazelle

Geen beter Hollandsch rijwiel

J.F. VROLIJK ZOUTMANSTR. 10^A
TEL. 34725
'S-GRAVENHAGE.

Wanneer U

PERIODIEKEN

wilt uitgeven, wend U dan tot ons. Wij zijn daarvoor speciaal ingericht en kunnen derhalve voor

goede en tijdige aflevering

zorg dragen. Desgewenscht verzorgen wij voor U de

Administratie en Expeditie

Onze rotatiepersen staan gereed voor uw **grote oplagen**, onze prima snelpersen voor die tijdschriften, waarbij het vooral op **kunstdruk** aankomt

N.V. Drukkerij Ten Hagen
Nobelstr. 20, Den Haag, Tel. 11987*

Fa. v. ASMA VAN DONGEN

Lood-, Zink- en Sanitaire Werken

TOONKAMER

EDISONSTR. 142, TEL. 33314
DEN HAAG

ling der Indische pensioengerechtigden, o.m. een lezenswaardige beschouwing van den hr. J. Keur over Atjeh, naar aanleiding der jongste gebeurtenissen op de Westkust, waarvan kapitein Paris het slachtoffer is geworden. Aan het slot geeft de schr. eenige behartenswaardige wenken; z.i. behoort men bijv. de onderofficieren meer kennis bij te brengen over de land- en volkenkunde van Ned.-Indië. Onwetendheid en onkunde dienaangaande kunnen leiden tot treurige ervaringen.

Suriname.

Aan „De West” van 28 Mei ontleenen wij de volgende berichten:

„Van verschillende kanten vernemen wij, dat de schade aan de koffiecultuur toegebracht, medevalt. Verscheidene boomen, die dood gewaand werden, zijn bij het intreden der regens weder uitgelopen. Het oogstverlies blijft aanzienlijk, daar een groot deel van de vruchtzetting voor de najaarspluk verloren is gegaan.

Toch zullen de grootere ondernemingen vermoedelijk zonder verlies, of zelfs met eenige winst het jaar 1926 kunnen sluiten.”

„Men schrijft ons uit Boven-Suriname: Evenals na de droogte van 1912, doet zich een verschijnsel voor, dat de kleine landbouwers bijna tot vertwijfeling brengt. De rups van een vlinder heeft de niet verbrande gronden overvallen en vreet de bladeren van de cassave en napie af. Grote oppervlakten zijn reeds totaal vernietigd. De uitgegraven knollen van cassave van een jaar ouderdom, bevatten bijna geen zetmeel, omdat door het ontbreken van bladeren geen assimilatie plaats heeft gehad. Het cassavemeel pakt niet. De kokken worden broos en er kan bijna geen gamma uit gewasschen worden. Volgens sommige berichten zou deze rups ook de rijst- en korenvelden aantasten.

Bij deze ellende komt nog een hevige muskietenplaaig, tegelijk ontstaan met het invallen der regens.

„Alsof een zondvloed ons vergoeding moest brengen voor de zoolang aangehouden droogte, ontlastte zich gisteren een stortbui over Paramaribo, die urenlang aanhield en een groot deel van de stad onder water zette. Op sommige punten zag men de auto's als stoombooten door het water trekken, met zelfs de treeplanken onder water.

Het Proefstation rapporteerde een regenval van 133.8 m.M. Ook in de districten heeft het zwaar geregend. Minder zwaar was de regen in de bovenlanden, waar de waterstand overigens zeer bevredigend is.

De stand was heden bij Kwakoegrón en bij Kabelstation 2.70 M. en bij Dam 1.35 M. Ook de groote zijkreeken in de bovenlanden, die nog wekenlang na het invallen der regens droog bleven, zullen nu wel voorzien zijn”.

„N.V. Cultuurmaatschappij Commewijne is de nieuwe naam van de gewezen gouvernements-onderneming Slootwijk, overgenomen door de combinatie Spruyt.

De heer Spruyt is weder naar Europa vertrokken. Hij verklaarde aan „De West” bij het afscheid, dat de Maatschappij Commewijne notering zal aanvragen aan de beurs. Indien, zooals hij verwacht, de aandelen boven pari stijgen, zal dit de beste prikkel zijn voor het ontstaan van nieuwe ondernemingen. Het kapitaal lokken, is iets wat zelfs de schoonste rapporten zelden vermogen. Maar zoodra de zak-menschen zien, dat er geld verdiend wordt, dan is het kapitaal niet tegen te houden. Dit is de eenige reclame die de kolonie behoeft. De heer Spruyt is overtuigd, dat van Commewijne de victorie zal beginnen. Hij acht Suriname niet alleen het land bij uitnemendheid voor de Liberia koffiecultuur (de vruchtzetting, die hij hier zag, overtreft al wat hij zich herinnert uit zijn ervaring als Indisch planter) doch is overtuigd, dat ook de rubbercultuur, mits niet ondernomen in de lage kleilanden, in Suriname ook goede kansen heeft. Zijn initiatief zal zich dan ook mede in die richting bewegen.”

„De West” van 4 Juni schrijft: „Zijn het de zeven plagen van Egypte, die over Su-

F. BARTELS,

Schenkweg 90 - Den Haag
DAMESKLEERMAKER EN BONTWERKER.

ONTVANGEN de nieuwste modellen
JAPONNEN, BLOUSES etc.

riname zijn losgebroken? Na een droogte zooals schien nooit voorkwam in Suriname, is thans een gekende insectenplaaig gevolgd. Wij vermelden reeds de rupsen — in den volksmond „landmeters” genaamd — omdat zij telkens de lengte van hun lichaam voortgaan — die bij millioenen over de velden trekken, voornamelijk voedend met gras, maar ook de geplaaig gewassen niet geheel sparend.

In hoeverre deze rupsen den rjstooft bedreigen, op dit oogenblik nog niet te zeggen.

Daarbij is nog gekomen een muskietenplaaig, die les overtreft, wat men op dit gebied beleefde in Suriname. Het is zoo erg, dat zelfs op het lichtschip dat 14 zeemijlen uit den wal ligt — de muskieten honderden neerstrijken, wat vroeger nooit is voorgekomen. De muskieten zijn nog lieve diertjes vergeten geleden bij de mompieren, die zoo klein zijn, dat door elk gaas en elke afsluiting heen dringen, een dragelijke gloeiing te weeg brengen in het gezicht, het hoofd, waar zij zich in de haren nestelen, en de handen.

De landbouwers aan de Pauluskreek, geen kans ziende den nacht door te brengen op hun grond, gaan in de bootjes voorzien van afdak in de rivier anker, om daar den nacht door te brengen.

Ook wordt gezegd, dat de kippen ernstig hinder hebben van de muskietenplaaig.”

Men had in Suriname verwacht dat de felle droogte vernietigend zou werken op de muskieten, omdat moerassen grootendeels waren opgedroogd, maar muskieten hebben water weten te vinden om hun eieren in te leggen. De krekken waren immers niet gedroogd en de muskieten nemen ook met brak-zelfs met zoutwater genoegen. Een prachtig veld studie lag hier open voor een entomoloog. Maar Suriname heeft geen entomoloog meer.

„De West” schrijft: „Welke misère ook de dieren des wouds hebben ondervonden tijdens de droogte 1925—1926, werd langs weder treffend geïllustreerd in Marowijne. Een Indianen waren daar op jacht gegaan en kwamen thuis met allerlei wild, dat zij met de hand kunnen vangen. Er waren bijvoorbeeld eenige konijnen bij, zonder voetzolen en nagels. Blijkbaar waren dieren, tijdens de geweldige boschbranden, verplicht geweest om te vluchten over heeten grond. Ook een boschvarkens konden moeite worden gevandend, daar de poelen verbrand waren. Overeenkomstige berichten zijn ontvangen uit andere districten. In Sarawak macca bijvoorbeeld werd een groot hert gevangen, bij de nadering van menschen bleef liggen, blijkbaar uitgeput door voedselgebrek.

Op Mariënborg verscheen eenige weken geleden avonds een buffel (tapir) in de kampong. Hoewel de beesten gewoonlijk erg schuw zijn, was dit dier mak, dat men het kon omringen en belichten met een flashlight. Het werd toen met een gewerschot gedood.

Zooals „De West” van 8 Juni vernam van iemand die uit Demerary kwam, was de muskietenplaaig Georgetown nog veel erger dan in Suriname. De stand is van dien aard dat men zich na zes uur van namiddags niet naar de „Sea Wall” durft te begeven.

Naar aanleiding van het adres der Koloniale Staten aan den Minister van Koloniën (zie ons nummer van 17 Juni) schrijft „De West” van 18 Mei aan het slot van een beschouwing over het adres:

„Wij vermoeden, dat de Staten niet het voornemen hebben om het bij enkele algemeene opmerkingen laten en dus een verder plan zullen uitwerken. Met langstelling wordt dit plan afgewacht en indien meenen dat dit plan dienstig kan zijn om het door allen gewenscht doel (subsidie-verdwijning) te bereiken, zullen wij de eersten zijn om daaraan medewerking te verlenen.

Voor ons blijft de economische opleving hoofdzakelijk Vereenvoudiging in de administratie van het land, die mogelijk blijkt, is ons welkom, maar ten slotte de redding niet te verwachten van het naar huis nemen van een meer of minder groot aantal ambtenaren, maar van uitbreiding van landbouw en industrie. Het is de richting die het huidig bestuur nastreeft en de reden waarom wij meenen, dat dit bestuur steun verdient, in het belang van het land.

WONINGBUREAU „DE CONCURRENT”

Thomsonlaan 52 - Den Haag - Telefoon 36776

Sterk concurrerende voorwaarden voor het: Koopen en Verkoopen van Huizen, Huren en Verhuren van Huizen, Etages en Appartem., gem. en/of ongem.

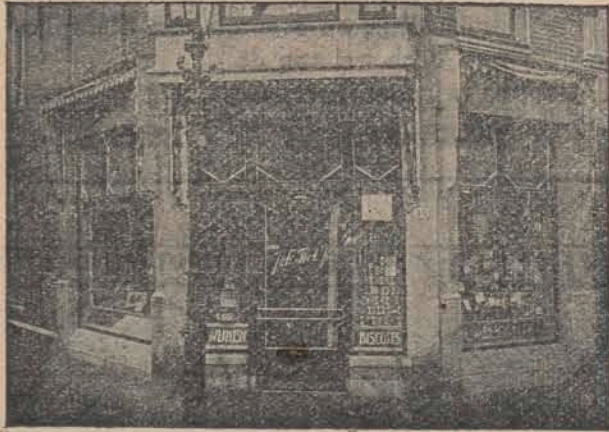
J. H. M. OHL, Gep. Kapt. O. I. L.

CASSA MARIS

Bedden- en Meubelmagazijn
NEPTUNUSSTRAAT 76-78
DEN HAAG

Vakkundig Reparatie-Atelier
voor Stoffeerdery,
Bedden, Matrassen en Markiezen

JOH. TOET - 's-GRAVENHAGE
Comestibles - Delicatessen - Kruidenierswaren
AERT VAN DER GOESSTRAAT 34 - TELEFOON 51561

INDISCHE INGREDIENTEN
Special. in Fijne Vleeschwaren, Koek, Bisquit, Chocolade

WARMWATER

Gratis G.E.B. warmwater-installatie

INLICHTINGEN:

M. A. VROLIJK

Thomsonlaan 41 Telef. 35618
'S-GRAVENHAGE
Alle voorkomende reparatiën
tegen concurrerende prijzen.

HERMAN MIDDENDORP

HET ZWARTE VENSTER

MET BANDVERSIERING VAN JOH. L. TER VEER.
Ingenaaid f 3.25, gebonden f 4.50.

„... Middendorp heeft den waren toon getroffen. Nergens hindert ons een valsch geluid. Hij is noch sentimenteel, noch stoort ons een te realistische uitweiding of noodeloze mooi-schrijverij.”

Frits Lapidoth in *De Nieuwe Courant*.

„... Hoe dan ook, dit boek van Herman Middendorp is moeilijk te vergelijken met de hedendaagsche literaire verschijningen. Het is geen psychologische roman, gelukkig niet, en het is, wat zuiverheid van geest betreft, bijna niet aan te nemen als een schepping van dezen tijd.”

Johan Koning in *De Indische Courant*.

Uitgave v. d. N.V. „ADI POESTAKA”, Den Haag

GEOPEND

MAISON VERBAAN
MODERNE DAMESKAPSALON
MASSAGE - MANICURE - PEDICUR

PR. MAURITSPLEIN 21 - DEN HAAG

Apotheek M. L. ADAMA

Bezuidenhout 111 - DEN HAAG - Telef. 70366
Allopathische en Homoeopathische Geneesmiddelen
Verbandstoffen en Ziekenverplegingsartikelen.
MINERALE WATEREN 5143
Binnen- en Buitenlandsche
Verpakte Geneesmiddelen

bladz. 102) gedaan is. Uit een verzoekschrift om plaatsing, in 1821 door hem aan den gouverneur Cantz'laar ingediend, met bijlagen vermelden wij het volgende. Geboren in 1773, nam hij op zeventienjarigen leeftijd dienst bij het regiment Oranje-Nassau, dat hij twee jaren later als onderofficier verliet met uitzicht op verdere bevordering bij de West-Indische troepen. Die bestemming is hij ook gevolgd en hij bracht het tot adjudant en vaandrig effectief bij het garnizoen op Curaçao¹⁾. De gouverneur Lauffer gaf hem een verklaring, dat hij gedurende het beleg der Franschen een der actiefste officieren geweest was en zijn functie als adjudant met alle accuratesse had waargenomen. Hij werd echter getroffen door het decreet van het Staatsbewind, kort na den vrede van Amiens, dat geen der officieren, die de Engelschen hadden gediend, in den Franschen dienst mocht overgaan. In 1804 wendde hij zich tot den Raad der Amerikaansche Coloniën en bezittingen van de Bataafsche republiek om pensioen onder mededeeling, dat hij bij den laatsten aanval der Engelschen op de batterijen een bijna onherstelbare breuk aan zijn rechtervoet zou opgelopen hebben. Uit een latere verklaring blijkt, dat hij als lid van de nationale garde of burgerartillerie op een der batterijen was geweest, en toen bij het achteruitloopen van een der stukken door het wiel van het rolpaard „serius” aan den voet gekwetst was. De Raad van Coloniën zond de stukken aan den gouverneur van Curaçao en beloofde Boyé een jaarlijksch pensioen van f 600.— voor het geval zou blijken, dat zijn mededeelingen juist waren. Intusschen kwam er reeds ongevraagd een aanbeveling van Changuión bij den Raad van Coloniën, die verzocht Boyé op grond van verklaringen van Lauffer en anderen voor herplaatsing in militairen dienst in aanmerking te brengen. „Hij is een man, die zig zeer wel voordeed, die een fatsoenlijk uiterlijk heeft, en een goede opvoeding schijnt genoten te hebben,” schrijft Changuión. Daarop volgt zijn benoeming tot gouvernements-adjudant bij den gouverneur en luitenant-generaal Changuión met dit gevolg, dat hij in 1807 na diens overgave van Curaçao aan de Engelschen in diens val moet deelen, al wordt hij na zijn verantwoording voor het Hoog Militair Gerechtshof eervol ontslagen. Drie jaren bleef hij in Holland, doch wist toen over Hamburg en Engeland zijn familie te bereiken. In 1808 had hij in benarde omstandigheden van den Koning nog een bedrag ineens van f 600.— uitgekeerd weten te krijgen, met uitzicht op een betrekking in West-Indië of hier te lande.

Op het gerucht van Napoleons ontsnapping van Elba ging hij naar Holland om dienst te nemen, doch toen hij aankwam was alles weer in rust. Als benoemd Commandeur van Aruba maakte hij eind 1815 de reis met de Prins van Oranje, waar ook Kikkert en Cantz'laar aan boord waren, naar Curaçao. Voor zijn verdere levensloop leze men het aangehaalde artikel in *De West-Indische Gids*.

1) Hamelberg noemt hem in „Een veelbewogen tijdperk”.

Uit den Verren Vreemde.

Luchtvaart.

Tusschen Londen en Melbourne
Ligt de vlucht naar Java,
Al die met ons mee wil gaan,
Die moet onze manier verstaan.
Zoo zijn onze manieren.

Den 30en Juni is Alan Cobham van Londen (juister van de Medway-rivier bij Colchester) vertrokken, tot inzet van zijn vlucht van 26.000 mijl naar Melbourne in Australië, en terug. Wij hebben hier te doen met iemand, die naam heeft gemaakt door verre-afstand-vluchten; het tot nu toe reeds volbrachte gedeelte van de groote vlucht versterkt ook het vertrouwen op een succesvollen afloop.

Cobham verwacht, dat de reis heen en weder omstreeks drie maanden zal duren, daar hij vele waarnemingen heeft te doen. Zijn mecanicien is mr. Elliott, die hem ook heeft vergezeld op zijn vluchten heen en terug naar Kaapstad en Rangoon. De weg, dien hij volgen zal, gaat over Marseille, Napels, Athene, Alexandrië naar Bagdad, daarna over de Perzische Golf, Karachi, Delhi, Calcutta, Rangoon, Penang, Singapore en Java naar Port Darwin.

Cobham neemt een mail mede, waarin brieven van sir Samuel Hoare, den minister van Luchtvaart, aan Bruce, den premier van Australië, en van den lord-

H. KOOT & Zn. - Verhuizingen

Droge bergplaats voor inboedels onder garantie
AUTO-TRANSPORT EN EXPEDITIE.
Amsterdam: 1 x daags :: Rotterdam: 1 x daags
PAVILJOENSGRACHT 76-78 :: TELEF. 17334

mayor van Londen aan de burgemeesters van Sydney en Melbourne.

In een onderhoud, hetwelk hij voor zijn vertrek Engeland had met persvertegenwoordigers, zeide ham: „Ons doel is niet, te trachten een nieuw scheidingsrecord te maken. Wij willen enkel trachten gaan, of deze groote luchtwegen voor commerciële doeleinden kunnen worden aangewend. Ik bedien van dezelfde machine als op mijn vluchten naar Kaapstad en Kaapstad, behalve dat zij is voorzien drijvers in plaats van wielen en wij op den geheven weg op het water neerdalen. Wij zullen havens doen, juist als zeelieden, en wij zullen min of meer zeevaarders zijn, tot wij in Australië zijn aangekomen.”

Hij voegde er bij, dat de weersvoorzichten althans voor het eerste deel der reis uitstekend waren, maar hij was voorbereid op vele bezwaren, die moesten gen, inzonderheid de moessons van Burma tot Java. De moesson-periode moest natuurlijk beschouwd worden als de meest nadeelige om in te vliegen, maar zag niet in, waarom hij de moeilijkheden niet met gewoon goed geluk te boven zou komen. „Ten slotte zeide hij, „is het vliegen bij fraai weder op afdoende wijze gedemonstreerd, en indien wij vorderingen willen maken bij onze pogingen in het Rijk moeten wij het doen, dat wij met succes moeilijke beproevingen kunnen doorstaan, zooals de moessons.”

Sedert heeft men de koene reizigers kunnen volgen op het oogenblik is de tocht gestuit bij de Euphrat door een aan Elliot overkomen ongeval, maar dit de uitvoering niet kunnen beletten.

„Wij willen trachten na te gaan of deze groote luchtwegen voor commerciële doeleinden kunnen worden aangewend. Wij zullen dovens aandoen, juist als zeelieden.” Toen de Engelschen een 3-tal eeuwen geleden zoo spraken over de zeewegen, zeiden de Hollanders maar wij zijn er ook nog! Hoe voelt de groote mogendheid Nederland zich nu bij de groote en grootsche plannen van den Britschen luchtvaartdienst, die ons delijk voorhoudt:

Tusschen Londen en Melbourne
Ligt de vlucht naar Java,
Al die met ons mee wil gaan,
Die moet onze manier verstaan.
Zoo zijn onze manieren!

Indien Nederland niet tijdig voor een eigen dienst zorgt, indien het de Engelsche manier zoo niet verstaat, dan zal het zich later hebben te voegen de manieren, die Engeland het te verstaan zal

Het landverhuizings-probleem.

Het immigratievraagstuk, dat vele landen in beroering houdt, vraagt meer dan ooit om de algemeene langstelling.

Het Internationaal Vakverbond en de Socialistische Internationale hebben een poging gewaagd om in tegenstrijdige belangen wat overeenstemming te brengen. Den 22en Juni werd te Londen het arbeidswereldmigratiecongres geopend. Wereldcongres? Maar de stem van den Australiër, die zijn land blank houden, en van den Afrikaander, die Indië en Kaap niet als gelijke aan 't woord wil laten, kon zich laten gelden, terwijl die van den bruinen en zwarten arbeider niet tot haar recht kon komen. Toch was er genoeg tegenstrijdige belangen vertegenwoordigd de verwachting gespannen te houden. Ook de blanke zijn wat de migratiepolitiek betreft door scherp tegen elkander ingaande belangen in verschillende kampen gescheiden.

De bekwame I. V. V. secretaris Brown had een rapport opgesteld, dat als grondslag van de bespreking bestemd was; daarin werd aangedrongen op het geven van eenzijdig economisch nationalisme, wat door een rijke, beter gesitueerde staat er toe komt minder begunstigde burenen te laten verhongeren. In uitzetting werd nadruk gelegd op die maatregelen waardoor aan vreemden grondstoffen tegen redelijke prijzen worden onthouden, of waardoor het afzetgebied van den vreemde beperkt wordt door beschermende tarieven. Deze punten die al de voor- en tegenstanders van vrijhandel tegen elkander in het hart brachten, werden naar voren gebracht, omdat Brown in de regel een noodigen voorlooper ziet om tot onpartijdige behandeling der problemen van landhuizing en bevolkingsgroei te kunnen komen. Het werd eigenlijk elke verwachting, om van dit congres een belangrijk resultaat van dadelijke betekenissen zake het migratie-probleem te kunnen krijgen, bij gebaat uitgesloten.

Hebben de 3-daagsche discussies momenten bezorgd die de moeilijkheden in haar volle hardheid en scherp

WANNEER

U zich in DEN HAAG vestigt laat Uw woning dan Stoffeeren en Meubeleeren door

H. FLICK - Scheveningen

Neptunusstraat 148 - Telef. 53568

KULK & KRAMER

Kantoormachines
en Meubelen
PAPESTR. 1b. TEL. 11701
DEN HAAG 5158
Verzending naar Indië onder garantie.

COPIËER-INRICHTING

REPARATIE-INRICHTING
REIS-SCHRIJFMACHINES
Remington Portable,
Corona, Erika, Senta

P. VAN DEN BERGE
Bankastraat 4 i Tel. 15587 's-Gravenhage
Gas, Water, Electriciteit, Baden, Geysers, Haarden,
Gaskachels, Tuin- en Gasslangen,
Lood- en Zinkwerker. 5289
Groote Reparatie-Inrichting

PLAAT- en KUNSTHANDEL - SPIEGEL- en LIJSTENFABRIEK
P. J. GRAMWINCKEL Jr.
Den Haag, PIETHEINSTRAT 36, Telefoon 11906
Enorme keuze Gravures, Platen, Etsen enz.
Encadrementen in alle stijlen. — BILLIJKE PRIJZEN 5054
Export naar de Indiën. Vele attesten van Ind. fam. ter inzage

Zijt gij het wonen in ongerieflijke woningen moe en verlangt gij naar frissche lucht en gezonde omgeving

DAN IS U ONZE MAN

Vraagt heden nog inlichtingen voor de in aanbouw zijnde

**MODERNE LANDHUIZEN
AAN DEN NIEBOERWEG**

Deze aardige solied te bouwen huizen in den prijs van

f 8000.—

(desgewenscht met Garage),

gelegen aan den hoofdweg van de tuinstadswijk „HOustrust” in de onmiddellijke omgeving van Bosch, Zee en Duinen

bieden U wel de genoegens doch niet de nadeelen van het buitenwonen tegen matigen prijs.

RUI ME HYPOTHEEK. LAGE ERFPACHT.

Teekeningen en complete omschrijving verkrijgbaar op het bouwwerk en bij

J. A. MEIJER, Eksterlaan 2, DEN HAAG
TELEFOON 31753

te deden uitkomen, men heeft 't toch wel tot enige conclusies weten te brengen, wier belang dan echter ook slechts gezien moet worden als kleine stappen in een richting ten goede bij onvermogen om meer te bereiken.

Een der aanvaarde resoluties spreekt uit, dat ieder land een staats-migratie-Bureau moet oprichten, waarvan de vakbonden behoorlijk vertegenwoordigd zullen zijn. Daarenboven behoort een internationaal migratie-Bureau, ook met behoorlijke vakbondvertegenwoordiging, te worden geschapen binnen het raam van het internationaal arbeidsbureau te Genève, om internationale conventies uit te werken, betreffende emigratie en betrouwbare informatie over dit onderwerp te verstrekken. Een andere resolutie bepleit het strikte verbod van alle propaganda voor emigratie door particuliere transportondernemingen. Afschaffing van alle particuliere emigratie-agentschappen, de afschaffing van paspoort- en visakosten voor emigranten in de emigratie-, transito- en immigratielanden. Aanbevolen werd, dat alle arbeiders-organisaties samenwerken voor de immigrerende arbeiders volledige gelijkheid van behandeling te verzekeren ten aanzien van alle vormen van sociale verzekeringen, die bij de wet zijn ingesteld.

Het uiterst moeilijke probleem van de vrije migratie heeft dit congres niet kunnen oplossen. Er was wel meerderheid voor de vrije migratie, maar het zou niet mogelijk zijn geweest, die vast te leggen in een resolutie, met welke alle gedelegeerden zich zouden kunnen vereenigen, daar de gedelegeerden der immigrerende landen, als Australië en Canada, zich sterk tegen vrije immigratie blijven verzetten. Zoo nam men er in het congres genoegen mede, dat de beide stroomingen verklaringen aflegden. Voor de voorstanders der vrije migratie, sprak de secretaris van de Tweede Internationale, Adler, en voor de tegenstanders, dr. G. van der Pijl, die zeide, dat Australië, en zeker ook Canada, zich wel wilden inspannen, om de levensvoorwaarden van alle arbeiders in de wereld te verbeteren, maar konden zij dan ook geen vrije migratie bevorderen. Wij komen nu nog even terug op dit „alle arbeiders van de wereld”. De secretaris van de Onafhankelijke Labourpartij (Engeland), Fenner-Brockay, zeide, dat dien het congres werkelijk een wereld-conferentie was, de gekleurde afgevaardigden hier aanwezig zouden zijn geweest in een verhouding tot de blanken van 4—1. De gekleurde rassen waren tot dusver ongeorganiseerd, maar zouden zeker een groote macht in de toekomst worden. Iedereen moet hulp verlenen, om ze bij te staan in hun politieke ontwikkeling. Deze verklaring vond geen algemeene instemming, en daarom bleef men staan voor een der diepe kloven, die men beschikbare middelen.

Niet te onpas lijkt 't ons in dit verband een uittaling van Mussolini te releveeren.

De nieuw aangenomen grondslag ter berekening van de toegestane immigratie in de V. S. van N. Amerika, zooals wij deze de vorige week vermeldden, komt Italië ten goede, 't gaat immers van 3845 p. jaar vooruit tot 5716. Mussolini heeft hierover echter geen jubelend geuit. Hij stelt zich op 't standpunt, dat elk land te verlaten van het moederland als een misdrijf te beschouwen is. Al neemt de bevolking van Italië meer in aantal toe dan die van eenig ander land, de wensch moet toch zijn Italië-zelf al zijn kinderen kunnen laten voeden. Italië dan genomen, met eigen koloniën. Hierop moet 't vaderlandslievende streven gericht zijn. Deze fascistische opvatting geeft een geheel ander gezicht op het migratieprobleem, maar zij staat niet op meer vredelievenden grondslag dan die der landverhuizers, immers zij is er, imperialistisch, op gericht, voor de in aantal toenemende Italianen meer eigen land noodig te achten, naar gelang de bestaande grenzen hun te eng worden.

krachtigen vooruitgang in andere afdelingen, op ons a.s. jubileum en onze verdere plannen.

De vertooning zelf, de muzikale illustratie en de vioolsolo na de pauze voldeden zeer goed; een woord van dank aan de directie van het Minervatheater is hier zeker wel op zijn plaats.

In September hopen wij met frisschen moed de nieuwe campagne in te zetten.

De Secretaris,
J. C. BAARS.

Mededeelingen.

Van het Dagelijksch Bestuur.

De Secretaris-Penningmeester der Vereeniging is van 12 Juli af tot het einde der maand afwezig.

Zoolang de voorraad strekt zijn er nog ex. Ledenlijsten der Vereeniging gratis voor de leden en begunstigers beschikbaar; aan te vragen bij het Secretariaat, Heulstraat 17, den Haag.

Van de Redactie.

Van het Comité voor Indische lezingen en leergangen ontvingen wij een Lijst van personen, die zich bereid hebben verklaard tot het houden van voordrachten en lezingen over koloniale onderwerpen, welke zal worden opgenomen zoodra de plaatsruimte dit toelaat.

Van het Informatie-Bureau:

INDISCHE VERLOFGANGERS.

Mr. M. L. Swaab, Voorzitter van de Landraden te Sawahloento c.a.; p/a. Ned.-Ind. Escompto Maatschappij, Den Haag.

Mej. M. A. Mayer, Hoofdtelefoniste 1e kl. bij de P.T.T.; p/a. Mevr. de Wed. Jansen, Thomsonlaan 187, 's-Gravenhage.

D. G. van der Pijl, Inspecteur van het L. O. (Europ.) in de 4e afd. te Tomohon (Menado); Kerklaan 124, Rijswijk.

D. H. van der Meulen, Controleur 1e kl. bij het Binnenlandsch Bestuur op Java en Madoera; p/a. Hotel Pomona, kamer 40, Molenstraat 53, 's-Gravenhage.

J. H. Jutting, Techn. ambtenaar 2e kl. bij den P.T.T.-dienst; p/a. P. van Raavens, Van Beverningekstraat 264, 's-Gravenhage.

E. F. Croes, Stationscommies 2e kl. bij de S.S. en Tr.; p/a. Indisch Restaurant „Soeka Manah”, 2e Sweelinckstraat 111, Den Haag.

P. H. J. Keydeniers, Telefoonambtenaar 2e kl. bij den P.T.T.-dienst; Beukstraat 23, Den Haag.

F. W. Nieraeth, Hoofdopzichter bij de S.S. en Tr.; p/a. hotel-pension, Thomsonlaan 78, Den Haag.

F. R. van der Bruggen, Techn. ambtenaar 2e kl. bij den P.T.T.-dienst, Hendrik Zwaarddeeroonstraat 24, Den Haag.

R. J. Blume, Techn. ambtenaar 4e kl. bij den P.T.T.-dienst; p/a. Van den Bosch, Halleystraat 50, 's-Gravenhage.

J. F. Flohr, Adj.-controleur der belastingen.

E. E. Nieraeth, Stationscommies 1e kl. bij de S.S. en Tr.

J. Mathis, Hoofdopzichter bij de S.S. en Tr.

Deze drie personen p/a. hotel-pension, Thomsonlaan 78, 's-Gravenhage.

A. Lamers, Stationscommies 3e kl. bij de S.S. en Tr.; p/a. Van den Bosch, Halleystraat 50, Den Haag.

P. Ch. Abels, 2e Werktuigkundige bij de Gouvernements-Marine, p/a. Hotel Pomona, Molenstraat 53, Den Haag (kamer 3).

J. Fray, 1e Officier bij de Gouvernements-Marine; Dussen (N.-Br.).

F. Ch. H. Hirschmann, Controleur 1ste klasse bij het Binnenl. Bestuur op de bezittingen buiten Java en Madoera; p/a. Tehuis voor Ind. Studenten, Prins Mauritsplein 23, Den Haag.

W. J. van Hogezaand, tijd. wnd. Ambtenaar 3e kl. bij den dienst der In- en Uitvoerrechten en Accijnzen; p/a. Pension Jansen, Hugo de Grootstraat 81, 's-Gravenhage.

V. I. van de Wall, Hoofd van het Kantoor der commissie voor de keuring van films te Batavia; p/a. familie H. A. Elias, Van Beuningestraat 89, 's-Gravenhage.

S. van der Eijk, Werktuigkundige bij de S.S. en Tr.; p/a. A. van der Steen, Bergsingel 17, Hillegersberg.

Berichten der Afdelingen.

Afdeling Apeldoorn.

Op Donderdagavond 1 Juli werd in het aardige Minervatheater voor leden enz. van Oost en West de Britsch-Indië en een film over enkele eigenaardige volksleesten. Er waren ± 250 menschen aanwezig. De voorzitter zei in zijn openingswoord, dat hij hierover wel tevreden, doch niet voldaan was, en wakte de aanwezigen op vooral ook mede te werken tot verhoging van het ledental. Z.E. wees daarbij op den

GARAGE JANSEN
WASSENAAR TELEFOON KIEVIET 562
RIJKSSTRAATWEG 135 nabij Viaduct. 5003
BENZINE LAADSTATION 3 POMPEN

+ APOTHEEK +
A. J. VAN HUFFEL
DE RIEMERSTRAAT 115
HOEK ELANDSTRAAT
TEL. 31713 - DEN HAAG
BINNEN- EN BUITENLANDSCHE
VERPAKTE GENEESMIDDELEN

Ter overweging

De Bond van Vruchtenhandelaren te Londen, heeft dezer dagen eenige merkwaardige cijfers openbaar gemaakt. Verleden jaar besloot hij tot een groote advertentie-reclame onder het motto „eat more fruit”. Het gevolg is geweest, dat voor twaalf miljoen Gulden méér werd omgezet dan het jaar te voren. Over de twee jaren, waarin de reclameveldtocht voor het eten van fruit werd ondernomen, hebben de advertentiekosten nog geen f 1.200.000 bedragen, terwijl het bedrag van den omzet in dezelfde periode is toegenomen met

24.000.000 Gulden

CITY-THEATER
Tel. 15854 - Veenestraat 25 - Tel. 15854
Voor de week van Vrijdag 9 t/m Donderdag 15 Juli a.s. brengen wij U het nieuwste en sensationeelste filmwerk van den onovertreffbaren karakterspeler **LON CHANEY**, getiteld:
HET MONSTER
Fantastisch filmspel in 6 acten
Op het Tooneel:
LÉO STOLL, Wiener Vordrachtskünstler.

G. J. R. VAN DER GAAG & ZON
 GROENMARKT 27
 TELEPH. No. 12512 DEN HAAG
 DROGERIEN : : CHEMICALIËN
 DEPOT DER MEEST BEKENDE BINNEN-
 EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS 5028

C. HOYNG
 SPUISTRAAT 20-22 DEN HAAG
 AMSTERDAM - UTRECHT
KRISTAL - PORSELEIN
 VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZUILEN MET
 POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ., ENZ.,
 UIT DE PLATEELBAKKERIJ
 „ZUID-HOLLAND" TE GOUDA 5027
 MAIL- en HUTKOFFERS in alle afmetingen
 Garantie voor gavo overkomst

TOKO BOGOR
 Suezkade 122b - DEN HAAG - Tel. 33472
 Het beste adres voor 5027
RIJSTAFELBENODIGDHEDEN
 Grootste Sortering — Laagste Prijzen
 De beste kwaliteiten.

WISBRUN & LIFFMANN
 Veenestraat 35-37 - Tel. 12503 - Den Haag
 DAMES MODEARTIKELN.
 ZIJDEN STOFFEN, FLUWEELEN, KANTSTOFFEN.
 ALLE SOORTEN GARNEERINGEN, ENZ.
 BALARTIKELN. 5022

EEN VERSTANDIG ZAKENMAN
 doet verstandige dingen.
 Hij zorgt voor een goed ingerichte administratie, kundig personeel, een net ingericht kantoor, om zijn klanten behoorlijk te ontvangen en bedienen, Natuurlijk levert hij ook prima artikelen.
 Zijn firma moet een goeden indruk maken op zijn klanten en op hen, die hij tot zijn klanten wil maken. Daarvoor zorgt hij ook, dat zijn handelsdrukwerk een correcten indruk maakt, zoowel wat betreft stijl als uiterlijk.
 Ook zijn reclamewerk moet er aantrekkelijk uitzien, want hij weet, dat slecht reclamewerk wel drukwerk, maar geen reclame zou zijn. Hij zoekt dus voor zijn drukwerk een drukker die zoo goedkoop mogelijk is, maar niet ten koste van de kwaliteit van het drukwerk. Hij weet, dat dan de zuinigheid de wijsheid zou bedriegen.
 Dergelijk verstandige zakenlieden bestellen tot hun groote tevredenheid hun drukwerk bij een der beste drukkerijen van Den Haag: S

N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
 DEN HAAG - NOBELSTRAAT 20 - TEL. 11987

Confiserie en Chocolaterie Royales
J. A. KRUL
 Salon de Rafraichissements 5015
 NOORDEINDE 44 DEN HAAG

HOTEL „DE TWEE STEDEN" RESTAURANT „DE TWEE STEDEN"
 Buitenhof Telefoon Nos. 15950 - 15951 - 10062 's-Gravenhage
 FAMILIE HOTEL EERSTE RANG IN HET CENTRUM DER STAD
 SPECIALE TARIEVEN VOOR LANGDURIG VERBLIJF KAMERS MET STROOMEND WATER EN PRIVE BAD
 THE DANSANT - DINER CONCERT ROEMEENSCH ORKEST
 UITSTEKENDE KEUKEN GERENOMMEERDE WIJNKELDER

Vereeniging „OOST en WEST"
 HOOFDBESTUUR: Heulstraat 17, 'S-GRAVENHAGE.

STUDIE-COMMISSIE. De gedelegeerde dezer Commissie, de Heer J. C. HIETINK, Prins Mauritsplein 23, Haag, Tel. 50752, neemt belangeloos de zorg op zich van in Nederland vertoevende kinderen en lieden uit Oost- en West-Indië, die hier te lande geen familie of kennissen hebben, die dit kunnen **INFORMATIE-BUREAU** ten behoeve van personen, die een werkkring zoeken in Nederl. Oost- of West-Indië of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstrekkende op elk gebied personen van Indië komende of aanraking met Indië zoekende. Men wende zich tot den Secretaris, Heulstraat 's-Gravenhage, Telef. 14519, Bureau-uren 10—12 v.m. en 2.30—4 n.m. Schriftelijke verzoeken om inlichting zonder bijvoeging van porto voor de beantwoording worden als regel buiten beschouwing gelaten.
TEHUIS VOOR INDISCHE STUDENTEN, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Telef. 50752. Dit „Tehuis" biedt aan studeerenden van alle landaarden uit Oost- en West-Indië, wier ouders niet in Nederland toeven, tegen matigen prijs een tijdelijk verblijf aan, desgewenscht met hulp en voorlichting. Aanvragen te richten tot den Directeur, den Heer J. C. HIETINK of den administrateur, den Heer W. MEIJER.
TEHUIS VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN, „Persinggahan", van Boetselaerlaan 2, 's-Gravenhage, waar Ned.-Ind. bedienden een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Indië bedienden, die met een familie naar Indië willen terugkeeren, een dienst zoeken of van dienstbetreft willen veranderen, wenden zich tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Telef. No. 50248.
LEESZAAL, Heulstraat 17. Bevat de actuele lectuur betreffende Oost- en West-Indië.
NEDERLANDSCHE REISVEREENIGING (Anna Paulownastraat 48, Den Haag). Samenwerking ten behoeve van personen, die uit Nederland naar Indië gaan en omgekeerd, op de landreis in Europa reisgelegenen verstrekkende als waarborg voor een billijke en belangwekkende reis.
BUREAU VOOR ADVIEZEN op huishoudelijk- en maatschappelijk gebied, onder leiding van de Heer J. Franco Mendes—Calisch en L. Kappeijne van de Coppello—Wijgers. Spreekuur Dondérdagmiddag 2—4 en volgens afspraak, Nic. Maesstraat 57, Amsterdam, Tel. 22492.
 Aan dit bureau is een cursus verbonden ter opleiding van vrouwen en meisjes die naar Indië gaan.

** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West", Heulstraat 17 en de Heer MARTINUS NIJHOFF, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

- a. 1. Een boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn. (Tweede druk) Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
2. Onze Oost. II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER. Prijs: f 0.05 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
- b. Onze West Tweede druk bestaande uit:
 1. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ;
 2. De Kolonie Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN. Prijs: f 0.50 en f 0.06 frankeerkosten.
- c. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen: Werkkrachten en Vooruitzichten.
 - No. I. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (Thans in revisie). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. II. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie. (Thans in revisie). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. III. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
 - No. IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. VI. De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. VII. De Vooruitzichten van den Nederlandschen Arts in Nederl.-Indië, zomede verplegers en verpleegsters, militaire apothekers bij den Burgerlijken Militairen Geneeskundigen Dienst aldaar. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. VIII. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. IX. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederl.-Indië. (Opnieuw herzien). Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. X. De Ambtenaar bij den Post-, Telegr.- en Telef.dienst in N.-I. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. XI. De Geëmpl. bij de Rubber-(caoutch.) cultuur en bij eenige Bergcultures in N.-Indië. Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

- Onze Koloniën. Prijs f 0.35 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
Serie I. No. 1. Nederlandsch-Indië en de handel. 2. Indische toestanden gezien door een inlander. 3. Het leven van den bestuursambtenaar in het binnenland. 4. Sarikat-Islam. 5. De Suikernijverheid in Nederlandsch-Indië. 6. De afschaffing van de laatste heereendiensten op Java. 7. Denkbeelden der Inlanders van onzen Indischen Archipel omtrent het ontstaan van ziekten. 8. De Europeesche vrouw in Indië. 9. De bosschen van Nederl.-Indië, hunne benutting en verzorging. 10. Over de Kolonie Suriname.	Serie II. No. 1. De militaire positie van Nederlandsch-Indië. 2. Het Javaansch tooneel. 3. Het spoor- en tramwegwezen in Nederlandsch-Indië. 4. De theecultuur op Java. 5. 's Lands Plantentuin te Buitenzorg. 6. Een doode taal in Indië. 7. De inlandsche dorpsgemeenschap op Java. 8. De rijstteelt in Nederlandsch-Indië. 9. De Javaan gelijk hij schijnt en is. 10. Brandende Koloniale Vraagstukken.

Bovenstaande werkjes zijn ook verkrijgbaar bij den Hoofdvertegenwoordiger der Vereen. in Ned.-Indië, den Heer Mr. K. FAUSER, Tandjong Balei, Sumatra's Oostkust.

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.
 Geregelde mail-, passagiers en vrachtgoederendienst.
 tusschen de havens in den Nederlandsch-Indischen Archipel, in verbinding met Singapore, Penang en Australië
 Uitvoerige dienstregelingen zijn verkrijgbaar bij de Directiën te Amsterdam en te Batavia. 6215

Zeebaboe's en Jongeren beschikbaar.
 Te bevragen in „PERSINGGAHAN"
 Advies-Bureau en Tehuis voor Nederl.-Ind. Bedienden van Boetselaerlaan 2 DEN HAAG Tel. 5015